

Bijlage 2

BOPA-motivering (onderbouwing) actualisatie d.d. 22 april 2025

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Zonneweide Poeldonk

Ruimtelijke Motivering

Definitief

colofon

projectnaam
Zonneweide Poeldonk

datum
22 april 2025

projectnummer
P07242

opdrachtgever
Lightsource BP

BRO
projectleider
JvdA

projectteam
TAu, WvdH

bron kraft
BRO

review
JvdA

Willemsplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55
info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

a movares
company

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doel	5	5.3	5.2.1	Toetsingskader	22	5.12	5.11.3	Conclusie	30			
	1.1	Aanleiding		5	5.2.2	Onderzoek		22	Natuur en landschap	31			
	1.2	Projectgebied		5	5.2.3	Conclusie		23	5.12.1	Toetsingskader	31		
	1.3	Juridisch-planologisch kader		5	5.3.1	Toetsingskader		23	5.12.2	Onderzoek	32		
	1.4	Leeswijzer		6	5.3.2	Onderzoek		24	5.12.3	Conclusie	37		
2	Beschrijving bestaande situatie	7	5.4	5.3.3	Conclusie	25	5.13	Omgevingsveiligheid	37				
	3	Voorgenomen ontwikkeling		8	Archeologie	25		5.13.1	Toetsingskader	37			
		4		Beleidsmatige aspecten in de fysieke leefomgeving	10	5.4.1		Toetsingskader	25	5.13.2	Onderzoek	38	
				4.1	Verhouding tot Rijksbeleid	10		5.4.2	Onderzoek	25	5.13.3	Conclusie	38
				4.1.1	Nationale Omgevingsvisie	10		5.4.3	Conclusie	25	5.14	Trillingen	38
4.1.2			Instructieregels Rijk (AMvB's)	12	5.5	Activiteiten en milieuzonering	25	5.14.1	Toetsingskader	38			
4.1.3	Klimaatakkoord		12	5.5.1		Toetsingskader	25	5.14.2	Onderzoek	38			
4.1.4	Gedragscode Zon op Land	13	5.5.2	Onderzoek		26	5.14.3	Conclusie	38				
4	4.2	Verhouding tot provinciaal beleid	14	5.6	5.5.3	Conclusie	27	5.15	Verkeersgeneratie, -afwikkeling en parkeren	38			
	4.2.1	Omgevingsvisie Noord-Brabant	14		5.6	Elektromagnetische straling	27		5.15.1	Toetsingskader	38		
	4.2.2	TAM-omgevingsverordening Noord-Brabant	15			5.6.1	Toetsingskader		27	5.15.2	Onderzoek	39	
	4.3	Verhouding tot regionaal beleid	19	5.6.3		Conclusie	27	5.16	Water	39			
	4.3.1	RES 1.0 Noord-Brabant	19		5.7	Geluid	27		5.16.1	Toetsingskader	39		
	4.4	Verhouding tot gemeentelijk beleid	20			5.7.1	(Spoor)wegverkeer		27	5.16.2	Onderzoek	40	
	4.4.1	Visie zonne- en windenergie	20	5.7.2		Milieuzonering van zonnepark	28	5.16.3	Conclusie	42			
	4.4.2	Bomenbeleidsplan Sint-Michielsgestel 2020-2030	20	5.8	Toetsingskader	28	6	Financiële en maatschappelijke verantwoording	43				
	4.4.3	Omgevingsvisie Sint-Michielsgestel	20					5.8	Geur	28	6.1	Financieel-economische haalbaarheid	43
	4.4.4	Conclusie	21					5.8.1	Toetsingskader	28	6.2	Maatschappelijke verantwoording	43
	5	Milieuaspecten in de fysieke leefomgeving	22					5.8.2	Onderzoek	28	6.2.1	Omgevingsdialoog	43
		5.1	Milieueffectrapportage (m.e.r.)					22	5.8.3	Conclusie	28	6.2.2	Procedure omgevingsvergunning
5.1.1		Toetsingskader	22	5.9	Gezondheid	28	7	Belangenafweging en conclusie	44				
5.1.2		Onderzoek	22		5.9.1	Toetsingskader		28	7	Belangenafweging en conclusie	44		
5.1.3		Conclusie	22		5.9.2	Onderzoek		29		7	Belangenafweging en conclusie	44	
5.2	Bodem	22	5.9.3	Conclusie	29	7		Belangenafweging en conclusie			44		
5	Milieuaspecten in de fysieke leefomgeving	22	5.10	Lichthinder en reflectie	29			7			Belangenafweging en conclusie	44	
	5.1.1	Toetsingskader		22	5.10.1		Toetsingskader				29	7	Belangenafweging en conclusie
	5.1.2	Onderzoek		22	5.10.2		Onderzoek		29		7		Belangenafweging en conclusie
	5.1.3	Conclusie	22	5.10.3	Conclusie		30		7	Belangenafweging en conclusie			44
	5.2	Bodem	22	5.11	Luchtkwaliteit	30	7			Belangenafweging en conclusie			44
5	Milieuaspecten in de fysieke leefomgeving	22	5.11.1		Toetsingskader	30		7		Belangenafweging en conclusie			44
	5.1.1	Toetsingskader	22		5.11.2	Onderzoek				30		7	Belangenafweging en conclusie
	5.1.2	Onderzoek	22	7	Belangenafweging en conclusie	44							
	5.1.3	Conclusie	22		7	Belangenafweging en conclusie			44				
	5.2	Bodem	22			7	Belangenafweging en conclusie		44				

Separate bijlagen

- Bijlage 1: Landschappelijke inpassing
- Bijlage 2: Vooronderzoek bodem
- Bijlage 3: Aanvullend bodemonderzoek
- Bijlage 4: Weging van waterbelang
- Bijlage 5: Reflectierapport zonneweide Poeldonk
- Bijlage 6: Archeologisch onderzoek
- Bijlage 7: Quicksan flora en fauna
- Bijlage 8: Aanvullende inspectie das en bever
- Bijlage 9: Aanvullend onderzoek das
- Bijlage 10: Memo met inrichtingsmaatregelen das
- Bijlage 11: Stikstofnotitie
- Bijlage 12: Cultuurhistorische toets
- Bijlage 13: Participatie
- Bijlage 14: Technische tekeningen
- Bijlage 15: Aanvullende adviesmemo das

1 Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

Lightsource BP (hierna: initiatiefnemer) is voornemens een zonneweide te realiseren op een aantal gronden nabij de Meerse plas, ten noordwesten van Den Dungen. Het gaat hierbij om een zonneweide met bijbehorende installaties.

Het projectgebied beschikt, op basis van het tijdelijke omgevingsplan van de gemeente Sint-Michielsgestel, over de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'. Op grond van deze bestemming is de ontwikkeling van een zonneweide niet mogelijk. Om de ontwikkeling mogelijk te maken kan gebruik worden gemaakt van de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) onder vigeur van de Omgevingswet. Ten behoeve van de omgevingsvergunningaanvraag dient een ruimtelijke motivering te worden opgesteld, waarin aangetoond wordt dat het initiatief past binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Tevens is voor de realisatie van het plan een omgevingsvergunning voor de activiteit ruimtelijk bouwen benodigd voor het plaatsen van de bouwwerken. De voorliggende ruimtelijke motivering ziet toe op de onderbouwing voor deze twee vergunningonderdelen. Voor de technische bouwactiviteit is geen omgevingsvergunningplicht aan de orde. Hiervoor volstaat een melding.

1.2 Projectgebied

Het projectgebied staat kadastraal bekend als gemeente Den Dungen, percelen sectie F, nummers 71, 72 en 73. Het heeft een oppervlakte van circa 75.120 m². Het projectgebied is gelegen aan de Meerse plas en ten zuiden van de Zuid-Willemsvaart. Het zuidelijk en oostelijk gedeelte grenst aan agrarisch grondgebied. De percelen zijn de afgelopen 10 jaar voornamelijk gebruikt als grasland en maïs. Incidenteel zijn de percelen afzonderlijk gebruikt voor bieten- of aardappelteelt. In figuur 1 is een globale weergave gegeven van de locatie van het projectgebied.

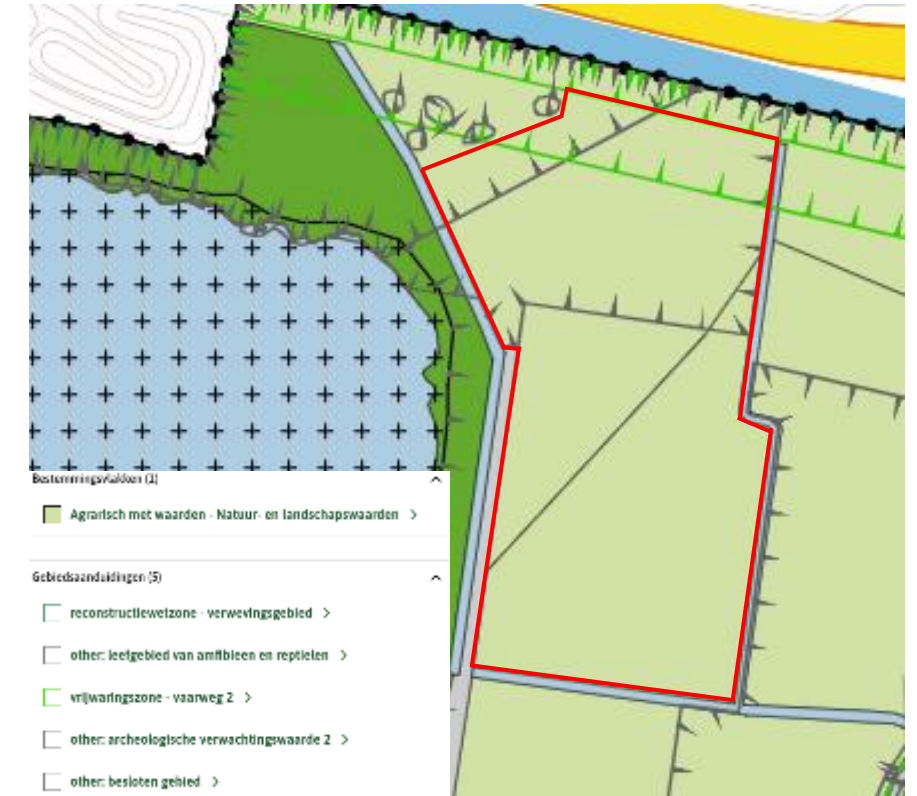

Figuur 2 Globale ligging met plangebied rood omlijnd

Hierop is te zien dat de bebouwde kommen van Den Dungen en Berlicum respectievelijk ten zuidoosten (ca. 700 meter) en noordoosten (ca. 1,6 kilometer) van het projectgebied liggen. Ten noorden van het projectgebied ligt bedrijventerrein De Brand, dat tot 's-Hertogenbosch behoort. Zuidelijk van het projectgebied ligt het historische dijklint Poeldonk.

1.3 Juridisch-planologisch kader

In het projectgebied is het op 1 januari 2024 van rechtswege ontstane tijdelijk omgevingsplan van de gemeente Sint-Michielsgestel van toepassing. Ter plaatse van het plangebied is het bestemmingsplan "Buitengebied Sint-Michielsgestel", onherroepelijk sinds 25 maart 2023 van de gemeente Sint-Michielsgestel geldend als onderdeel van dit tijdelijke omgevingsplan. Figuur 2 geeft het vigerend bestemmingsplan weer met daarin het projectgebied rood omlijnd.

Figuur 1 Vigerend bestemmingsplan met projectgebied rood omlijnd

Het projectgebied beschikt over de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'. Uit de bestemmingsomschrijving volgt dat het realiseren van een zonneweide op gronden met deze bestemming functioneel gezien niet rechtstreeks is toegestaan. Daarom wordt met een omgevingsvergunning afgeweken van het tijdelijke omgevingsplan.

De zonneweide inclusief alle bijbehorende installaties voldoet niet aan de definitie voor een gebouw. Er is namelijk bij deze elementen geen sprake van een voor mensen toegankelijke ruimte. De vereisten welke

gelden voor gebouwen zijn dan ook niet van toepassingen op de ontwikkeling.

De zonneweide inclusief alle bijbehorende installaties wordt aangemerkt als bouwwerk, geen gebouw zijnde. Er is namelijk sprake van een constructie van enige omvang van metaal of ander materiaal welke is verbonden met de grond. Onderstaand zijn de betreffende definities geciteerd:

1.42 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct, hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.54 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met twee of meer wanden omsloten ruimte vormt.

Binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' mogen echter ook geen bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden opgericht buiten het bouwvlak. Gezien er geen bouwvlak is opgenomen binnen de contouren van het plangebied zal er moeten worden afgeweken van de bouwregels van deze bestemming.

Op een deel van de percelen ten noorden van het projectgebied geldt daarbij de gebiedsaanduiding 'leefgebied van amfibieën en reptielen', evenals 'besloten gebied'. Ter plaatse van de aanduiding 'leefgebied van amfibieën en reptielen' zijn de gronden bestemd voor het behoud, herstel en ontwikkeling van de waarden, in het bijzonder voor het op de verbeelding aangeduide leefgebied van amfibieën en reptielen. Ter plaatse van de aanduiding 'besloten gebied' zijn de gronden bestemd voor het behoud, herstel en ontwikkeling van de waarden, in het bijzonder voor het op de verbeelding aangeduide besloten gebied. Het initiatief is niet strijdig met de bepalingen behorende bij deze aanduidingen,

maar met de hierbij behorende regels dient in het kader van de vergunningaanvraag wel rekening te worden gehouden.

Ook geldt op alle percelen de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone - verwervingsgebied'. Deze is niet van belang voor dit project, omdat deze betrekking heeft op de mogelijkheden voor agrarische bedrijvigheid en wordt derhalve buiten beschouwing gelaten.

Tevens geldt op de gehele projectlocatie de gebiedsaanduiding 'archeologische verwachtingswaarde 2'. Hierbij geldt dat er aan één van de genoemde voorwaarden moet worden voldaan wanneer er binnen de aanduiding meer dan 1 hectare en dieper dan 0,5 meter onder het huidige maaiveld wordt gebouwd.

Als laatste geldt over een deel van de gronden aan de noordzijde de aanduiding 'vrijwaringszone – vaarweg 2', gelegen langs de Zuid-Willemsvaart. Hierbij geldt dat er niet mag worden gebouwd, met uitzondering van bouwwerken welke nodig zijn voor het vaarverkeer. Een klein gedeelte van de beoogde zonnepanelen ligt binnen deze aanduiding waardoor er van deze bouwregels eveneens zal worden afgeweken. Hiervoor is er een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die aangeeft dat het is toestaan dat bouwwerken worden gebouwd, mits het bouwwerk in overeenstemming is met de ter plaatse aangewezen bestemming en door de bouw of situering van het bouwwerk het vaarbelang niet onevenredig wordt aangetast. In onderhavige motivering wordt aangevoerd dat de aanleg van het zonnepark is passend is op de locatie en dat deze het vaarbelang niet onevenredig wordt aangetast waardoor er kan worden afgeweken van de regels.

De realisatie van een zonneweide is al met al zowel functioneel als ruimtelijk niet rechtstreeks mogelijk. Er dient derhalve van het tijdelijke omgevingsplan te worden afgeweken door middel van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Er is

voor deze procedure gekozen, omdat er sprake is van een concreet project wat zich leent voor de procedure van een BOPA. Tevens is voor de realisatie van het plan een omgevingsvergunning voor de activiteit ruimtelijk bouwen benodigd voor het plaatsen van de bouwwerken. De voorliggende ruimtelijke motivering ziet toe op de onderbouwing voor deze twee vergunningonderdelen.

De vergunningplicht voor de technische bouwactiviteit staat in artikel 5.1 lid 2 van de Omgevingswet en artikelen 2.25 en 2.26 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Uitsluitend de in het Bbl aangewezen gevallen zijn vergunningplichtig. Artikel 2.25 Bbl ziet op bouwwerken met een dak en artikel 2.26 Bbl ziet op bouwwerken zonder dak. Een bouwactiviteit die niet voldoet aan de voorwaarden uit een van deze artikelen, is dus niet vergunningplichtig. Voor zonnepanelen is van belang dat dit een bouwwerk zonder dak is en dus aan artikel 2.26 Bbl moet worden getoetst. Als de hoogte niet meer dan 5 meter is, dan is het voor dit onderdeel vergunningvrij. Deze hoogte wordt niet overschreden. Derhalve is er voor de technische bouwactiviteit geen omgevingsvergunningplicht aan de orde. Hiervoor volstaat een melding.

1.4 Leeswijzer

Deze ruimtelijke motivering bestaat uit verschillende onderdelen. Hoofdstuk 1 bevat een beschrijving van de aanleiding, een aanduiding van het projectgebied en het vigerende juridisch-planologische kader. In hoofdstuk 2 is een beschrijving van de bestaande situatie opgenomen, waarna in hoofdstuk 3 de beoogde ontwikkeling wordt beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 getoetst aan het relevante beleid op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 5 gaat in op de diverse relevante (milieu)aspecten in de fysieke leefomgeving. In hoofdstuk 6 worden de financiële en maatschappelijke verantwoording besproken, waarna in hoofdstuk 7 wordt afgesloten met een belangenafweging en conclusie.

2 Beschrijving bestaande situatie

Het projectgebied waarop de omgevingsvergunningaanvraag en de voorliggende ruimtelijke motivering van toepassing zijn, betreft een aantal percelen gelegen ten noordwesten van Den Dungen in Sint-Michielsgestel. De locatie maakt onderdeel uit van de buurtschap Poeldonk, dat is gelegen rondom de Poeldonksedijk, die ten zuiden van het projectgebied ligt. Dit betreft een historisch dijklint, dat zeer kenmerkend is in het landschap en van cultuurhistorische waarde is.

Het projectgebied wordt aan de noordzijde begrensd door het kanaal de Zuid-Willemsvaart welke enkele honderden meters oostelijker samenkomt met het Maximakanaal. Aan zowel de oost- als zuidzijde wordt het projectgebied omsloten door gronden welke momenteel voor agrarische doeleinden worden ingezet. Ten westen van het plangebied ligt de Meerse plas. Deze recreatieplas met eenvoudig strand en ligweide welke in de volksmond ook wel 'Dungens Gat' wordt genoemd, wordt in gebruik genomen door onder andere zwemmers en vissers. Ook zijn er enkele wandel- en fietspaden rondom de plas aanwezig, evenals een crossbaan ten noorden van de plas.

Het gebied wordt gekenmerkt door grootschalig open landschap waar intensief agrarische activiteiten plaatsvinden, zoals het verbouwen van gewassen en veeteelt. Deze activiteiten zijn belangrijk voor voedselproductie, economie en behoud van het landschap. Dit gebruik betreft hiermee echter wel een monocultuur waarbij de huidige ecologische waarden minimaal zijn en geen kans krijgen om verder uit te bloeien.

Westelijk van het projectgebied rondom de Meerse plas is echter een meer besloten landschap aanwezig. Het landschap biedt ook ruimte voor recreatie en heeft esthetische waarde. De hoogte van het gebied verschilt tussen 2,90m en 3,50m, maar is verder zo goed als vlak. Het

plangebied wordt opgedeeld door een patroon van sloten, die niet alleen de waterhuishouding regelen, maar ook bijdragen aan de biodiversiteit en waterkwaliteit van Poeldonk en omgeving. Deze watergangen blijven ongemoeid, waardoor hun waarde behouden blijft. Het projectgebied zelf is nagenoeg geheel onverhard en er is geen bebouwing aanwezig. In de navolgende figuren zijn enkele foto's opgenomen van de huidige situatie.

De omgeving van de planlocatie is ideaal voor amfibieën vanwege de aanwezigheid van veel water. In dit gebied zijn verschillende soorten amfibieën waargenomen, zoals de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Het huidige intensieve gebruik van de agrarische percelen ontmoedigt voor deze soorten echter om het projectgebied zelf in gebruik te nemen.

In de structuurvisie van de gemeente wordt het gebied beschouwd als een besloten landschap, met gedeeltelijk een aanduiding van ecologische relatie en overig waardevol landschap. Den Dungen is aangewezen als stedelijk concentratiegebied in de structuurvisie, met als mogelijke scenario de ontwikkeling van een landschappelijke groeikern.

Figuur 3 Impressies huidige situatie planlocatie

3 Voorgenomen ontwikkeling

Aanleiding

Op 17 december 2020 heeft de gemeente Sint-Michielsgestel de Visie ‘zonne-en windenergie vastgesteld. Daarin is een motie opgenomen om een tender van 10 hectare zonneparken open te stellen. Na evaluatie is door de raad een volgende tranche ter beschikking gesteld. De gemeente heeft initiatiefnemers die zicht hebben om op korte termijn aan te sluiten uitgenodigd om een principeverzoek in te dienen. De periode om dit verzoek in te dienen liep van 1 december 2022 tot 1 februari 2023. Initiatiefnemer is een van de deelnemers geweest die een principeverzoek heeft ingediend en is op basis van de beoordeling van de tender aangewezen om betreffende locatie mogen ontwikkelen ten behoeve van een zonnepark. Initiatiefnemer heeft het planvoornemen vervolgens nader uitgewerkt in onderhavige ruimtelijke motivering met de daarbij behorende vergunningstukken.

Zonnepark

Het zonnepark zal bestaan uit een zogenoemde zonneweide met bijbehorende installaties. Het doel hiervan is de gronden binnen het besluitgebied bedrijfsmatig te exploiteren voor het opwekken van zonne-energie. Voorliggend initiatief zal haar bijdragen leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Sint-Michielsgestel. De zonneweide zal een verwachte opwek van circa 10.000 MWh aan duurzame energie op jaarbasis genereren, goed voor de energievoorziening van circa 2.860 huishoudens en een besparing van circa 5.000 ton CO₂ uitstoot per jaar.

Landschappelijke inpassing en ecologische maatregelen

De gronden van zonneweide Poeldonk hebben momenteel een agrarische bestemming (zie ook par. 1.3) en zijn voor delen aangewezen als leefgebied van amfibieën en reptielen. Het huidige, intensieve agrarische gebruik biedt hier echter weinig ruimte voor. Met de realisatie van

het zonnepark wordt beoogd om het leefgebied van de amfibieën te behouden, herstellen en te ontwikkelen omdat er op deze manier een zelf operationeel systeem is waar ook (zo goed als) geen mensen kunnen komen. Daarnaast heeft het landschap zoals aangegeven landschappelijke waarden. Integraal van de ontwikkeling van de zonneweide is dan ook dat een zorgvuldige landschappelijke inpassing plaatsvindt en de ecologische waarden worden versterkt.

Er is daarom een landschappelijk inpassingsplan opgesteld ten behoeve van de beoogde zonneweide. Deze landschappelijke inpassing is opgenomen als bijlage 1 van onderhavige ruimtelijke motivering. In de uitwerking van het initiatief is invulling gegeven aan het versterken van de ecologische waarden door bijvoorbeeld rekening te houden met inrichtingsmaatregelen voor de das conform het onderzoek en de adviesmemo uit par. 5.12 Natuur en landschap. Referentiebeelden hiervan zijn weergegeven in figuur 4. Daarnaast zullen er ten behoeve van de biodiversiteit enkele poelen met natuurlijke oevers worden gecreëerd in de zonnige gedeeltes van het plangebied. Deze Poelen zullen, conform de regels uit de Waterschapsverordening (art. 2.110), een maximale diepte hebben die gelijk is aan de gemiddeld laagste grondwaterstand ter plekke. Op de locatie van de beoogde poelen betreft dit ca 80 tot 100cm onder maaiveld. Deze ecologische toevoeging zal fungeren als een habitat, die een breed scala aan planten- en diersoorten ondersteunt. Vanuit een ecologisch perspectief biedt het een diverse omgeving voor flora en fauna om te gedijen.

De zonneweide zal daarom bijdragen aan twee doelstellingen: duurzame energieopwekking en bevordering van biodiversiteit. Door het toevoegen van natuurlijke struweelranden met gebiedseigen soorten zal het leefgebied worden uitgebreid voor onder andere marterachtigen, vleermuizen en vogels. Het projectgebied is voornamelijk ingericht op een natuurlijke inpassing in de omgeving waarbij de bestaande natuur wordt versterkt. De inpassing zal bestaan uit een groene buffer rondom de planlocatie.

Deze 8 meter brede strook is opgebouwd met een hekwerk, beheerpad (3 meter) en een struweelrand. Deze struweelrand is aan de noord- en westzijde 2,5 meter breed en 7,5 meter breed aan de oost- en zuidzijde. In de struweelrand waarin gebiedseigen soorten worden opgenomen. Reptielen en amfibieën zullen van deze struweelranden gebruik kunnen maken om door het gebied te foerageren. Er worden namelijk diervriendelijke openingen op strategische plekken in het hekwerk geplaatst. Deze buffer dient dus niet alleen om de zonnepanelen aan het zicht te onttrekken, maar ook om de biodiversiteit te vergroten. De overige ruimte zal worden ingezaaid met bloemrijk grasland welke tevens gevuld zijn met nectarrijke soorten om zo ook insecten binnen het gebied te behouden en aan te trekken.

Figuur 4 Referentiebeelden Landschappelijke inpassing

Doordat de struweelranden die worden aangeplant worden aangepast op de eigenheid van het gebied, fungeren deze randen als natuurlijke omheining die tevens de panelen uit het zicht ontnemen. Het zonnepark valt hierdoor weg in de omgeving. Het plangebied wordt opgedeeld door een patroon van sloten, die niet alleen de waterhuishouding regelen

maar ook bijdragen aan de biodiversiteit en waterkwaliteit van Poeldonk en omgeving. Door deze inpassing te baseren op de huidige verkaveling en deze aan te vullen met groenstroken, wordt de karakteristieke structuur van het landschap benadrukt, wat de leesbaarheid ervan vergroot. De toegepaste groenelementen dragen significant bij aan de biodiversiteit en ecologisch functioneren van het landschap door het bieden van voedselbronnen en schuilplaatsen. De groenelementen vormen een samenhangend netwerk door het landschap.

In het landschappelijk inpassingsplan (bijlage 1) zijn de volgende inrichtingsmaatregelen meegenomen:

1. Beheerpad watergangen;
2. Aanleg bloem- en kruidenrijk grasland, zoom buiten hekwerk en binnen hekwerk onder en rondom de zonnepanelen;
3. Nieuw hekwerk met gebiedseigen struweelrand 2,5 – 7,5m breed;
4. Ruimte voor het plaatsen van pv stellingen;
5. Duiker;
6. Ruimte reservering bestaande boom;
7. Agrarische behouden gronden;
8. Poel met oeverbeplanting;
9. Takkenril;
10. Steenuilkast.

De soortensamenstelling voor de toe te voegen beplanting is toegespitst op inheemse soorten die passen bij het karakter van het gebied en de bodemgesteldheid. In het landschappelijk inpassingsplan zijn de verschillende vakken, maatvoering, voorgesteld sortiment, plantverband en het aantal aan te schaffen stuks opgenomen.

Figuur 5 weergeeft het Landschappelijk inpassingsplan weergegeven. Voor de volledige inpassing wordt verwezen naar bijlage 1 van onderhavige ruimtelijke motivering. Daarnaast wordt in figuur 5 de kenmerkende structuren van de watergangen en ecologische verbindingzone binnen het projectgebied weergegeven.

Figuur 5: Landschappelijke inpassing d.m.v. omzomen van de zonneweide met gebiedseigen soorten

Figuur 6 Structuur watergangen en ecologische verbindingzone (bron: studio REDD, Landschappelijk inpassingsplan zonneweide Poeldonk)

4 Beleidsmatige aspecten in de fysieke leefomgeving

4.1 Verhouding tot Rijksbeleid

4.1.1 Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI geeft weer voor welke uitdagingen Nederland staat, wat daarbij de nationale belangen zijn, welke keuzes er gemaakt moeten worden en welke richting het Rijk meegeeft aan decentrale keuzes. Die keuzes hangen samen met de toekomstbeelden van de fysieke leefomgeving, de maatschappelijke opgaven en economische kansen die daarbij horen. Met de Nationale Omgevingsvisie geeft het Rijk een langetermijnvisie om de grote opgaven aan te pakken. In de NOVI zijn deze maatschappelijke opgaven samengevat in vier prioriteiten:

1. ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
2. duurzaam economisch groeipotentieel;
3. sterke en gezonde steden en regio's;
4. toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Doorwerking projectgebied

Het realiseren van een zonneweide levert een belangrijke bijdrage aan een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, welke ook in 2050 CO₂ arm is. Specifiek aan zonneweiden is aandacht besteed in de Uitvoeringsagenda van de NOVI. Hierin wordt gesproken over de voorkeursvolgorde voor energietransitie (zonneladder), namelijk het realiseren van zonnepanelen op daken en gevels, onbenutte terreinen in bebouwd gebied, landelijk gebied (stortplaatsen etc.) en vervolgens op landbouw- en natuurgronden (zie figuur 7).

Voor het doorlopen van de zonneladder heeft TKI Urban Energy samen met Generation Energy in 2023 in opdracht van de landelijke overheid (RVO) de potentie van zonnestroom op gebouwen en parkeerplaatsen

onderzocht. Op basis van deze studie en data van CBS en het Kadaster is de realistische potentie van grootschalige zonnestroom op gebouwen in de gemeente bepaald en is de praktische potentie van zonnestroom op parkeerplaatsen bepaald.

Trede 1, op daken en gevels

De realistische potentie wordt beperkt door een aantal belemmeringen:

- de vormfactor (die grillig gevormde of smalle dakvlakken van gebouwen uitsluit);
- of er al bestaande PV-panelen liggen op dakvlakken;
- of het dakvlak onderdeel is van een monument;
- of de eigendomssituatie beperkingen op ligt (bv bij huur);
- of er obstakels (schoorstenen, dakramen) op dakvlakken aanwezig zijn;
- of de constructie van het dak een belasting met zonnepanelen toelaat;
- of er sprake is van een asbesthoudende dakbedekking;
- of er sprake is van congestie in grootverbruik.

Aan de hand van de kengetallen van het NPRES begrippenkader is de realistische potentie voor grootschalige zonnestroom in beeld gebracht (>15 kWp per installatie, installaties aangesloten op kleinverbruik aansluitingen 'achter de meter' tellen mee bij de besparingsopgave). Die kengetallen zijn: 2,3 m² nodig per m² paneel, 350 Wp per paneel, 900 vollasturen per jaar en panelen met een oppervlakte van 1,63 m². Bij elke belemmering is de potentie afgeschaald met een percentage en bij 3 belemmeringen of meer is ervan uitgegaan dat dit dakvlak geen realistische potentie bezit.

De realistische potentie is in beeld gebracht en wordt de opwek ingeschat op 0,0168 TWh, oftewel 42% van de opgave. Uit de 5^e monitor van de RES NOB blijkt dat 0,0134 TWh gerealiseerd of in de pijplijn zit. Een groot deel van deze realistische potentie is of wordt al benut en kan nog groeien met zo'n 8,5% van de lokale opwekopgave.

De potentie voor zonnestroom op gevels is niet onderzocht, omdat hiervoor geen data of kengetallen beschikbaar zijn, maar er wordt niet verwacht dat de realistische potentie hiervoor groot is. De potentie in trede 1 wordt dus ingeschat op 42% van de lokale RES opwekopgave.

Trede 2, op onbenutte terreinen in bebouwd gebied

Op parkeerplaatsen

Er is data beschikbaar (bron: AHN4, kadaster/RVO) waaruit de praktische potentie van zonnestroom op parkeerplaatsen bepaald kan worden. Uitgangspunten hierbij zijn dat de parkeerplaats geschikt is voor installaties > 15 kWp en door de complexiteitsfactor van de belemmeringen blijkt 42% van de parkeerplaatsen in de gemeente geen belemmeringen te hebben.

Er is berekend dat er een praktische potentie is van 0,0103 TWh, oftewel 26% van de lokale RES opwekopgave. Het is echter niet realistisch te veronderstellen dat 42% van alle parkeerplaatsen in de gemeenten bedekt kunnen worden met zonnepanelen om meerdere redenen. Ten eerste omdat veel parkeerplaatsen worden gebruikt voor evenementen of markten en de overkappingen niet gewenst zijn. Ten tweede omdat niet alle overkappingen op parkeerplaatsen stedenbouwkundig gewenst zijn of anderszins niet passen in gemeentelijk beleid (bv verkeerskundig of veiligheid). Zo vraagt de vastgestelde Strategie Klimaatadaptatie 2022-2026 om meer openbaar groen om waterberging te creëren en hittestress te voorkomen.

Enexis heeft een energietransitieroute bekend gemaakt, waarin ze de komende jaren het elektriciteitsnet in alle buurten van de gemeente verzwaren. Daarvoor worden tientallen transformatorhuisjes bijgeplaatst op of nabij die locaties en zijn er kansen om binnen de concessie van Vattenfall openbare laadpleinen te combineren met overkapte parkeerterreinen met zonnepanelen. Daarbij lijkt het overkappen van een klein aantal parkeerplaatsen haalbaar en kan de opwek rechtstreeks gebruikt wor-

den voor het laden. De mogelijkheden hiervoor kunnen onderzocht worden en hiervoor kan in het omgevingsprogramma duurzaamheid en het omgevingsplan ruimte geboden worden. Dit vraagt tijd en tot 2030 is het niet realistisch dat hiervoor meer dan 100 parkeerplaatsen overkapt kunnen worden. Dan gaat het om zo'n 750 panelen oftewel 2,5% van de praktische potentie en wordt de realistische potentie op parkeerplaatsen in geschat op minder dan 1% van de RES opwekopgave.

Trede 3, In landelijk gebied

In bijlage 2 bij de RES 1.0 NOB is in het rapport “achtergrond verbruik en potentie” het potentieel van de opwek van zon op restgronden (tabel 4.10, blz 53) ingeschat op 2 TJ. Daarbij is geen onderscheid gemaakt tussen restgronden binnen (trede 2) of buiten (trede 3) stedelijk gebied, maar dat komt overeen met 1,4% van de RES opwekopgave (0,00056 TWh).

In de toelichting van artikel 5.54, lid 2 moet bij meervoudig ruimtegebruik uitgegaan worden van ruimte op gronden of objecten langs spoorlijnen en wegen, op water, op stortplaatsen, grond- en slibdepots, op vloeiervelden, RWZI-terreinen of ten dienste van de agrarische functie (agri-PV). Rijkswegen en spoorlijnen bevinden zich niet op het grondgebied van de gemeente. Daardoor is deelname aan het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER) geen optie. Oppervlaktewater van enige omvang is alleen beschikbaar op de Meerse Plas, maar die wordt recreatief te intensief gebruikt om deze te benutten voor een drijvend zonnepark.

Uit onderzoek blijkt dat er enkele voormalige stortplaatsen beschikbaar zijn, maar die zijn te klein van omvang om een rendabele exploitatie als zonnepark mogelijk te maken. Een groot deel is in gebruik als natuur en daardoor zijn zonneparken er niet toegestaan. Anderen zijn als landbouwgrond in gebruik en gaat het niet om ongebruikte gronden. RWZI-terreinen zijn niet beschikbaar in de gemeente en op voormalige agrari-

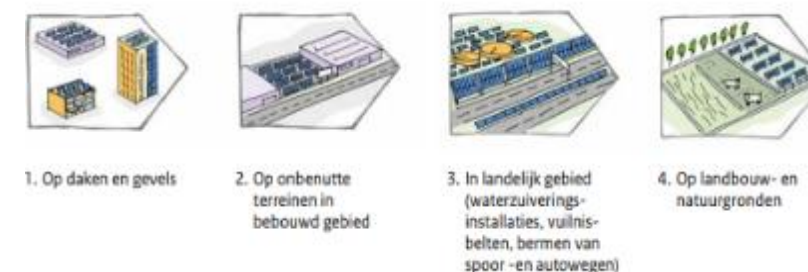
sche bebouwing (VAB) is in het VAB-beleid geen specifieke ruimte opgenomen. Dit is maatwerk en op voorhand kan hiervoor geen potentie bepaald worden. De potentie in trede 3 wordt dus ingeschat op 2,4% van de lokale RES opwekopgave.

Trede 4, op landbouw- en natuurgronden

Op natuurgronden (binnen NNB) zijn zonneparken niet toegestaan en op landbouwgronden alleen nog bij uitzondering of op basis van overgangsrecht. De totale potentie in trede 1, 2 en 3 wordt ingeschat op $(0,0134 + 0,0004 + 0,00096 =) 0,0148$ TWh oftewel 36,9% van de RES opgave.

De potentie voor windenergie is onderzocht in de Visie zonne- en windenergie, die in december 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld voor het onderdeel zonne-energie. Voor het onderdeel windenergie is de visie niet vastgesteld, omdat de gemeenteraad eerst de resultaten van een participatietraject voor windenergie wilde zien. Dat traject is in 2021 gevolgd en dat heeft geresulteerd in een motie waarin de raad het college heeft gevraagd om voor de opgave tot 2030 niet voor windenergie te gaan. Dat standpunt is overgenomen in het Bestuursakkoord voor de collegeperiode 2022-2026. Omdat geen windenergie benut kan worden is voor de realisatie van de RES opwekopgave additioneel de opwek van 0,0252 TWh noodzakelijk. Daarvoor is van 1 december 2022 tot 1 februari 2023 een tender voor zonneparken opengesteld in de gemeente en is op 26 oktober 2023 door de gemeenteraad besloten om 24,3 hectare te gunnen aan 4 initiatiefnemers door in te stemmen met de ingediende principeverzoeken voor 4 zonneparken. Onderhavig initiatief maakt daar onderdeel van uit. Deze zonneparken samen gaan uit van een opwek van 27,36 megawattpiek en op basis van 950 vollasturen per jaar bedraagt de opwek 0,026 TWh, wat overeenkomt met 65% van de RES opwekopgave. Samen met de potentie uit de treden 1 tot en met 3 is de potentie op landbouwgrond noodzakelijk om te kunnen voorzien in de RES opwekopgave voor 2030.

Inmiddels is bekend geworden dat één van de vier zonneparken uit de tender zich heeft teruggetrokken, waardoor 0,43 Megawatt capaciteit afvalt, oftewel 0,0004 TWh. Dit komt overeen met ongeveer 1% van de RES opwekopgave. Gezien de marginale bijdrage aan de opwekopgave kan ook met het wegvallen van dit initiatief afgerond naar verwachting voldaan worden aan de RES opwekopgave voor 2030.

Figuur 7: Voorkeursvolgorde zonneladder, Uitvoeringsagenda NOVI

Zoals betoogd is het realiseren van zon op daken en/of bebouwd gebied dus niet voldoende om te kunnen voldoen aan de doelstelling van duurzame energietransitie binnen de gemeente Sint-Michielsgestel. Het realiseren van zonneweiden in het landelijk gebied, en in dit geval landbouwgrond, is daarom noodzakelijk. De onderhavige locatie is na een zorgvuldige afweging door de gemeente als ontwikkellocatie voor een zonneweide aangewezen. Van belang hierbij is dat de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied niet te veel worden aangetast en de (maatschappelijke) meerwaarde in acht wordt genomen. In hoofdstuk 3 is aange-toond dat met deze ruimtelijke kwaliteiten en maatschappelijke meerwaarde rekening is gehouden. Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling in lijn is met de NOVI.

Conclusie

De ontwikkeling is in lijn met de Nationale Omgevingsvisie.

4.1.2 Instructieregels Rijk (AMvB's)

Artikel 8.0b, eerste lid, van het Bkl bepaalt dat bij een aanvraag om een buitenplanse omgevingsvergunning de instructieregels in hoofdstuk 5 van het Bkl, de provinciale instructieregels en eventuele instructies het beoordelingskader vormen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Uit het tweede lid van artikel 8.0b van het Bkl volgt dat de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit geweigerd wordt als:

- de activiteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van instructie(regel)s;
- de omgevingsplanactiviteit betrekking heeft op een voorbeschermingsregel in het omgevingsplan;
- de omgevingsplanactiviteit het uitvoeren van een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld door provincie of Rijk, belemmert.

Het Bkl bevat instructieregels met betrekking tot onder meer de volgende onderwerpen:

- waarborgen van veiligheid (paragraaf 5.1.2);
- beschermen van waterbelangen (paragraaf 5.1.3);
- beschermen van gezondheid en milieu (paragraaf 5.1.4), waaronder instructieregels voor de kwaliteit van de buitenlucht, trillingen, geluid en geur en bodemkwaliteit;
- beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed (paragraaf 5.1.5), waaronder de ladder voor duurzame verstedelijking;
- het behoud van ruimte voor toekomstige functies (paragraaf 5.1.6) voor autowegen, buisleidingen, natuur- en recreatiegebieden;
- het behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten (paragraaf 5.1.7), waaronder landsverdediging en nationale veiligheid, elektriciteitsvoorziening, rijksvaarwegen en luchtvaart, fiets- en wandelroutes, aanwijzing van woningbouwcategorieën;

- het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen (paragraaf 5.1.8).

Daarnaast bevat afdeling 5.2 van het Bkl instructieregels voor de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het onder meer om het voorkomen van belemmeringen van gebruik en beheer van spoorwegen en rijkswegen.

Doorwerking projectgebied

De beoogde ontwikkeling is niet in strijd met de instructieregels van het Rijk. In hoofdstuk 5 van deze ruimtelijke motivering wordt uiteengezet dat de ontwikkeling het beschermen van onder meer de waterbelangen, veiligheid, gezondheid, erfgoed en het milieu niet schaadt. Hierdoor ontstaat er geen situatie die niet is toegelaten op grond van de instructieregels.

Gelet op de omvang van de beoogde zonneweide (circa 7,5 hectare) en het vermogen dat de zonneweide kan opwekken (ca. 10 MWp) betreft het project geen ontwikkeling die conform de Omgevingswet middels de rijkscoördinatieregeling dient te worden gecoördineerd. Het project betreft geen project van nationaal belang.

In artikel 5.129g van het Bkl is de Ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneweide in het landelijk gebied van de gemeente Sint-Michielsgestel. De gronden hebben in de huidige situatie een agrarische bestemming. Initiatiefne-

mer wil een nieuwe invulling geven aan het gebied door op een passende locatie een zonneweide te realiseren, welke bijdraagt aan de transitie naar duurzame energie en een opwaardering van de biodiversiteit, evenals het leefgebied van reptielen en amfibieën.

De eerste vraag die moet worden beantwoord, is of de beschreven ontwikkeling een nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft. Dit begrip is gedefinieerd als: *“De ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen”*.

Een zonneweide wordt gelet op deze definitie niet beschouwd als een stedelijke ontwikkeling, zie hiervoor ook de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:178. De ladder voor duurzame verstedelijking is dan ook niet van toepassing op onderhavige ontwikkeling. Wel is er sprake van een zorgvuldige locatiekeuze, met toepassing van de ‘zonneladder’ van de gemeente (zie nader par. 4.4). Het initiatief is daarmee in lijn met het gedachtengoed van de Ladder voor duurzame verstedelijking.

Conclusie

De ontwikkeling is in overeenstemming met de instructieregels van het Rijk.

4.1.3 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet-Rutte III het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het Klimaatakkoord is een overeenkomst tussen veel organisaties en bedrijven in Nederland om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Daarmee wordt de opwarming van de aarde beperkt.

Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord is de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% verminderen vergeleken met 1990. In 2050 moet de uitstoot

van broeikasgassen met 95% afgenomen zijn. Aan de hand van verschillende maatregelen en afspraken met diverse sectoren dienen deze doelen te worden gerealiseerd.

Voor energie is de afspraak gemaakt dat in 2030 70% van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen dient te worden gegenereerd. Om dit te bewerkstelligen zijn dertig regio's benoemd die de ruimte krijgen om te bepalen hoe zij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord kunnen voldoen. De gemeente Sint-Michielsgestel valt onder de energieregio Noordoost Brabant.

Onderhavige ontwikkeling is in lijn met de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het zonnepark voorziet in een periode van 25 jaar voor duurzame (hernieuwbare) energie door middel van zonne-energie. Het levert daarmee een bijdrage aan de landelijke doelstellingen om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Conclusie

De ontwikkeling is in lijn met het Klimaatakkoord.

4.1.4 Gedragscode Zon op Land

Op 13 november 2019 hebben negen partijen de Gedragscode Zon op Land getekend. Het gaat om de brancheorganisatie Holland Solar, de vereniging van omwonenden van energieprojecten NLVOW, Energie Samen, Greenpeace, Milieudefensie, Natuur & Milieu, de Natuur en Milieufederaties, Natuurmonumenten, en de Vogelbescherming. Samen vertegenwoordigen deze organisaties meer dan 2 miljoen Nederlanders, 400 energiecoöperaties, 1000 lokale natuur- en milieugroepen, vele bewonersgroepen en 170 bedrijven in de zonnesector. Met de code erkennen de organisaties dat zon op land nodig is voor het halen van de doelen van de energietransitie. Daarvoor zullen leden van Holland Solar de volgende principes hanteren:

1. *Betrekken van omwonenden in de keuzes over het plan, het ontwerp en de mogelijkheid financieel te participeren.*

Initiatiefnemer heeft de Gedragscode Zon-op-Land van Holland Solar ondertekend en committeert zich hiermee aan de basisprincipes aangaande acceptatie en participatie van grondgebonden zonprojecten. Een zorgvuldige, stapsgewijze manier van communiceren en het betrekken van alle relevante stakeholders op het juiste moment vergroot de kans op acceptatie en voldoende draagvlak voor het project in de omgeving. Voor een samenvatting van het participatieproces wordt verwezen naar paragraaf 6.2 van onderhavige ruimtelijke motivering.

De gemeente heeft het streven van minimaal 50% lokaal eigendom (en zeggenschap) in haar tenderdocumentatie opgenomen. Initiatiefnemer streeft hiernaar door inzet van verschillende mogelijkheden tot financiële participatie. Hiermee wordt ook gekeken naar de wensen van de omgeving en inwoners van de gemeente.

2. *Door een goede locatiekeuze en vormgeving meerwaarde bieden aan de omgeving: de natuur ter plekke zal erop vooruit moeten gaan; omwonenden zullen mee kunnen profiteren.*

De locatie van de zonneweide is passend binnen de omgeving van het projectgebied. Landschappelijk wordt de zonneweide ingepast, zie hiervoor ook paragraaf 2.2. Aanvullend wordt vermeld dat de locatie ook op basis van gemeentelijk beleid passend wordt geacht voor een zonneweide, zie hiervoor ook paragraaf 4.4.

In de huidige situatie worden de gronden benut ten behoeve van landbouw, hierdoor zijn de ecologische waarden van de gronden beperkt. Bij de realisatie van het zonnepark zal middels het landschappelijke inpassingsplan de biodiversiteit worden versterkt. De bestaande watergangen

worden daarbij met rust gelaten, waardoor de ecologische waarde onaangetast blijft. Daarnaast wordt er in overleg met stakeholders gekeken naar de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik.

Tot slot kunnen omwonenden mee profiteren door financiële participatie in het project (zie voorgaand onder 1.).

3. *Zorgen dat het oorspronkelijk grondgebruik desgewenst mogelijk blijft na de levensduur van het zonnepark; zowel planologisch als fysiek (geen afval, vervuiling; goede bodemkwaliteit).*

Initiatiefnemer zal voor de realisatie van het zonnepark een bodemonderzoek laten uitvoeren om daarmee de nul situatie van de bodem vast te leggen. Na het verstrijken van de vergunningstermijn zullen de gronden weer worden hersteld naar de originele situatie. Om dit te bekostigen hebben initiatiefnemers een kostenpost hiervoor opgenomen in hun financiële exploitatie. Uitgangspunt is dat de situatie van de gronden na het verwijderen van het zonnepark niet mag verslechteren.

De juridisch-planologische verankering zal middels een omgevingsvergunningprocedure plaatsvinden. Dit betekent dat middels een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het tijdelijke omgevingsplan. De onderliggende (agrarische) bestemming blijft ongewijzigd. De omgevingsvergunning maakt het mogelijk dat tijdelijk een zonnepark binnen het besluitgebied gerealiseerd en in gebruik mag worden genomen.

Conclusie

Initiatiefnemer heeft de Gedragscode Zon-op-Land ondertekend en houdt zich daarbij aan de toezeggingen die zijn gedaan vanuit de sector.

4.2 Verhouding tot provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Noord-Brabant

Klimaatverandering heeft nu al een grote impact op de Brabantse leefomgeving en gaat in de toekomst nog meer van zich doen gelden. De verbranding van fossiele brandstoffen levert op landelijk niveau een bijdrage van circa 75% aan de totale uitstoot van broeikasgassen (door CO₂-uitstoot). Besparing in het gebruik van fossiele brandstoffen en grondstoffen en het overschakelen naar duurzame vormen van energieopwekking zijn de belangrijkste manieren om vanuit Brabant een bijdrage te leveren aan de beperking van de CO₂-uitstoot.

De provincie heeft als doel voor 2030 ten minste 50% reductie van broeikasgassen ten opzichte van de uitstoot in 1990 en ten minste 50% energie. Voor 2050 is het doel 100% duurzame energie, grotendeels afkomstig uit Noord-Brabant.

Aanleiding vormen de klimaatafspraken in Parijs en nationaal de afspraken over het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en de omschakeling naar een energie neutrale samenleving. De provincie Noord-Brabant wil evenredig bijdragen aan de doelstelling van minder dan 2°C opwarming (klimaatakkoord). Daarnaast zijn er ook andere redenen voor de inzet op de energietransitie. Energie die niet is gebaseerd op fossiele bronnen, ligt binnen handbereik en maakt dat de energievoorziening minder afhankelijk wordt van de gasvoorraden in Nederland of van de import van energie van elders. De hele transitie naar een goed functionerend en betrouwbaar systeem, gebaseerd op andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen, duurt decennia.

Dit alles tezamen maakt het noodzakelijk dat er nu begonnen wordt met het aanpassen van de gehele energievoorziening van productie, opslag en transport. Burgers en bedrijven kunnen daardoor nu en in de toekomst rekenen op een goed functionerend en betrouwbaar energiestelsel. De provincie levert hiermee een bijdrage aan het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en verbeteren tevens de luchtkwaliteit

voor de inwoners. Daarbij kunnen kansen verzilverd worden door decentrale overheden, al dan niet middels individuele of collectieve energieopwekking door (groepen van) bedrijven en burgers.

De provincie is zich bewust dat zij maar één van de vele noodzakelijke spelers is, maar ziet Brabant, met onder andere de Brainport, als een goede uitgangspositie om de kansen die de energietransitie oplevert, te benutten. Door gebruik te maken van technologische innovaties, het ontwikkelen van diensten en producten met een grote impact op het verhogen van de hoeveelheid duurzame energie, levert de provincie een bijdrage aan de verbetering van de leefomgeving én zorgt het ervoor in de toekomst om Brabantse economie versterken als 'innovation leaders'. Noord-Brabant koppelt het provinciaalbeleid aan het Rijksbeleid en nationale doelen.

De doelstelling is een grote uitdaging die vraagt om een actief en gericht tweesporenbeleid van de provincie:

- Verminderen energieverbruik: Energie die je niet verbruikt hoeft je ook niet op te wekken en levert dan ook geen ruimteclaim of uitstoot op. Daarom is het verminderen van energiegebruik noodzakelijk, onder andere in de gebouwde omgeving (warmte, isolatie) via energiezuinige apparatuur, door het verminderen van het energiegebruik van mobiliteit en het terugdringen van industrieel energiegebruik.
- Verduurzaming energie: Van een marginale toepassing van duurzame technologie wil de provincie via een enorme groeispurt grootschalig gebruik maken van energie via wind, zon, water en duurzame warmte.

Tegelijkertijd biedt deze uitdaging ook veel kansen. Een duurzame energieproductie in combinatie met een goede oplossing van opslag die op grote schaal kan worden toegepast, is ook een belangrijke economische motor. Brabant kan op dit gebied met de hier aanwezige kennis en expertise bij kennisinstellingen en bedrijven één van de leidende innovatieve regio's in Europa worden. Tegelijkertijd biedt de opwekking van

duurzame energie ook kansen voor het versterken van de sociale samenhang in de samenleving door lokaal samen te werken, de lokale veerkracht te versterken en het maatschappelijk rendement te verhogen. Brabant ziet zich daarom als innovatief gidsgebied en proeftuin voor de energietransitie. De steden worden pionierhubs voor energieopwekking uit zon in combinatie met slimme mobiliteit (de auto als opslag van energie). Het Brabantse landschap wordt benut voor opwekking, opslag en transport van hernieuwbare energie. Er liggen hier kansen om dit te koppelen aan het inspelen op klimaateffecten. En nieuwe digitale toepassingen helpen om energieopwekking en -gebruik zo efficiënt mogelijk te doen.

- Elektriciteit: voor de periode tot 2030 zet de provincie vol in op het mogelijk maken van zoveel mogelijk zon- en breed gedragen windprojecten, binnen de spelregels die nu in de provinciale verordening (par. 4.2.2) een plek hebben gekregen. Draagvlak en sociale randvoorwaarden zijn daarbij belangrijk. Ook zet de provincie zich in om de elektriciteitsvraag van de gebouwde omgeving zoveel mogelijke binnen die omgeving op te wekken.

Doorwerking projectgebied

De ruimtelijke ontwikkeling heeft een directe link met het uitgangspunt om een zo groot mogelijk aandeel in vernieuwbare energiebronnen te realiseren. Verder ziet de provincie Noord-Brabant een grote opgave om te kunnen voldoen aan de nationale opgave voor energietransitie.

Middels onderhavige ontwikkeling kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de provinciale doelstellingen omtrent energietransitie naar duurzame energie. In het Provinciaal omgevingsplan wordt aangegeven dat er een goede landschappelijke inpassing gerealiseerd dient te worden waarin het ruimtelijk ontwerp van het initiatief wordt onderbouwd. Zoals in hoofdstuk 3 van deze ruimtelijke motivering reeds is gemotiveerd, wordt aan deze voorwaarde voldaan.

Conclusie

De ontwikkeling is in lijn met de Omgevingsvisie Noord-Brabant.

4.2.2 TAM-omgevingsverordening Noord-Brabant

Op 5 december 2023 is de TAM-omgevingsverordening Noord-Brabant vastgesteld. Deze vervangt de interim omgevingsverordening Noord-Brabant (1 maart 2020, nadien meermaals geactualiseerd). De TAM-omgevingsverordening is een vertaling van de provinciale Omgevingsvisie naar concrete en juridisch ingekaderde regels.

Doorwerking projectgebied

Op de Basiskaart van de omgevingsverordening is het projectgebied gelegen in het 'Landelijk gebied' en in het gebied 'Cultuurhistorische waarden'. Zorgvuldig ruimtegebruik als bedoeld in artikel 5.8 en verder is de basis randvoorwaarde voor ontwikkelingen in het landelijk gebied. Voor het ontwikkelen van zonneparken in het Landelijk gebied zijn, in artikel 5.54 'zonneparken in Landelijk gebied', specifieke regels opgenomen. Artikel 5.46 'Landschappelijke waarden in de groenblauwe mantel' geeft de randvoorwaarden voor de ruimtelijke plannen binnen de 'Groenblauwe mantel' waarden' gebieden. Deze regels zijn hierna weergegeven en worden daarna toegelicht.

Artikel 5.46 Groenblauwe waarden

Een omgevingsplan ter plaatse van Groenblauwe waarden:

- a. *strekt tot het behoud, het herstel of de duurzame ontwikkeling van het bodem- en watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken, biodiversiteit en landschappelijke waarden en kenmerken;*
- b. *bevat een beschrijving van de ecologische-, landschappelijke- en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied;*
- c. *stelt regels ter bescherming van de ecologische-, landschappelijke- en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied; en*
- d. *bepaalt dat de toedeling van een functie of activiteit gepaard gaat met een positieve bijdrage aan het versterken van biodiversiteit en*

de bescherming en ontwikkeling van ecologische-, landschappelijke- en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied.

In hoofdstuk 5 zijn de bestaande waarden op ecologisch, hydrologisch en landschappelijk gebied in beeld gebracht. Middels een quickscan natuurwaarden zijn de huidige ecologische waarden onderzocht en in kaart gebracht. Hieruit is gebleken dat de projectlocatie geschikt is voor de aanwezigheid van verschillende soorten. In het onderzoek, welke tevens is opgenomen in de bijlage, zijn daarom maatregelen uitgezet die voorkomen dat de beoogde ontwikkeling negatieve invloed zal hebben op de huidige natuurwaarden. Per soort is samengevat of de voorgenomen ingreep verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstraject. Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van genoemde werkzaamheden in acht wordt genomen. Door de natuurwaarden zo scherp in beeld te brengen kan de ontwikkeling niet alleen zorgen voor het behoud, maar zelfs tot het versterken van de ecologische waarden en structuur binnen het projectgebied. De uitkomsten van het onderzoek zijn eveneens verwerkt in het landschappelijk inpassingsplan waarmee geconcludeerd kan worden dat er een evenwichtige toedeling is van functies aan locaties.

Ook is er voor het planvoornemen een watertoets opgesteld die de huidige bodemkundige en (geo)hydrologische situatie in beeld brengt. Hierbij worden de gehanteerde uitgangspunten, randvoorwaarden en de mogelijkheden om neerslag in de toekomstige situatie te verwerken samengevat tot de weging van het waterbelang om zo tot een duurzame neutrale ontwikkeling te komen. Zoals in par. 2.2 en in bijlage 1 bij deze ruimtelijke motivering is toegelicht, wordt het bestaande watersysteem met de voorgenomen ontwikkeling intact gelaten. Uit de weging van het waterbelang blijkt dat de ontwikkeling hydrologisch neutraal wordt uitgevoerd waarbij de huidige grondwaterstanden worden gehandhaafd of zelfs verhoogd (geen bijkomende ontwatering). Gezien het toekomstige

gebruik als zonnepark (geen bewoonde bebouwing en installaties op stellingen) speelt het grondwater geen belemmerende factor behoudens ter plaatse van de benodigde transformatorhuis(jes). Om eventuele overlast ter plaatse hiervan te voorkomen is het aan te raden deze op een verhoging van minimaal 60 cm tegenover het maaiveld te bouwen waardoor het aspect grondwater geen overlast zal opleveren.

Indien er toegangswegen worden aangelegd is een lichte verhoging van 10 cm boven het bestaand maaiveld geadviseerd zodat (grond)water geen overlast oplevert. Bij normale wegen wordt een minimale ontwateringsdiepte van 70 cm geadviseerd maar omdat het eigen toegangswegen zijn voor een beperkt toegankelijk gebied, is een minimale ontwateringsdiepte minder van belang en mag hiervan afgeweken worden. Toekomstige onderhoudswegen worden net als de bestaande paden voorzien van een grof grindpakket op een doorlatend geotextiel (dikte afhankelijk van de benodigde draagkracht) waardoor grondwater geen overlast zal veroorzaken. Het perceel kan in natte perioden zo nat worden, dat het mogelijk niet meer goed toegankelijk is.

Tot slot is voorzien in een adequate landschappelijke inpassing van de locatie. De aanleg, instandhouding en het beheer van de verschillende elementen wordt in de voorwaarden bij de vergunning geborgd en is uitgewerkt in het landschappelijk inpassingsplan. Zodoende wordt voldaan aan het gestelde in dit artikel.

Artikel 5.54 Zonneparken in Landelijk gebied

Lid 1

Een omgevingsplan ter plaatse van Landelijk gebied kan de ontwikkeling van een zonnepark mogelijk maken om te voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie als:

- a. *uit onderzoek blijkt dat de aanleg van het zonnepark noodzakelijk is omdat in onvoldoende mate voorzien kan worden in de behoefte voor duurzame energie;*
1. *door de ontwikkeling van andere vormen van duurzame energie;*

2. binnen Stedelijk gebied;
3. door meervoudig ruimtegebruik in Landelijk gebied of binnen bestaand ruimtebeslag op bouw-percelen; en
4. op gronden aansluitend op Stedelijk gebied.

De potentie voor windenergie is onderzocht in de Visie zonne- en windenergie (zie navolgende alinea), die in december 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld voor het onderdeel zonne-energie. Voor het onderdeel windenergie is de visie niet vastgesteld, omdat de gemeenteraad eerst de resultaten van een participatietraject voor windenergie wilde zien. Dat traject is in 2021 gevolgd en dat heeft geresulteerd in een motie waarin de raad het college heeft gevraagd om voor de opgave tot 2030 niet voor windenergie te gaan. Dat standpunt is overgenomen in het Bestuursakkoord voor de collegeperiode 2022-2026.

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft in de visie 'zonne- en windenergie' onderzoek gedaan naar de verschillende mogelijkheden voor het toepassen van duurzame energievoorzieningen. Zonne- en windenergie zijn op dit moment de voornaamste technieken waarmee duurzame energie kan worden opgewekt. Om (tijdig) aan de beoogde doelstellingen op het gebied van duurzame energievoorziening te kunnen voldoen, zijn naast locaties in stedelijk gebied ook voorzieningen in het landelijk gebied nodig. Enkel het benutten van daken en potentieel te benutten andere locaties in bestaand stedelijk gebied voldoet hiervoor niet. Daarom moet ook gekeken worden naar passende andere locaties. Hiernaar is in de visie onderzoek gedaan. Dit heeft geresulteerd in gebieden, waar wind- en zonne-energie worden uitgesloten, in gebieden waar zonne- én windenergie een plaats kunnen krijgen en gebieden waar inpassing van zonneweides afweegbaar is. Het projectgebied ligt binnen een gebied dat is aangewezen binnen trede 2 (verstedelijking afweegbaar) en in trede 3 (resterend landelijk gebied). Deze kaart is weer gegeven in figuur 8. Daarnaast is de planlocatie grotendeels als inpassingslocatie voor zonneweides weergegeven, zoals ook aangegeven in figuur 9. Hierbij is te zien dat het noordwestelijke zone niet gemarkeerd

omdat deze niet binnen de grenzen van het buitengebied valt. Het planvoornemen is daarmee zorgvuldig afgewogen binnen de visie van de gemeente m.b.t. zonne-energie. Tevens is de zonnelader doorlopen zoals omschreven in par 4.1.1. van onderhavige ruimtelijke motivering.

b. de ontwikkeling past in de gewenste ontwikkelingsrichting, bedoeld in Artikel 5.12, en inzicht is geboden in de maatregelen die worden getroffen om de impact op de omgeving te beperken.

Zie hiervoor de toetsing aan artikel 5.12, verderop in deze paragraaf.

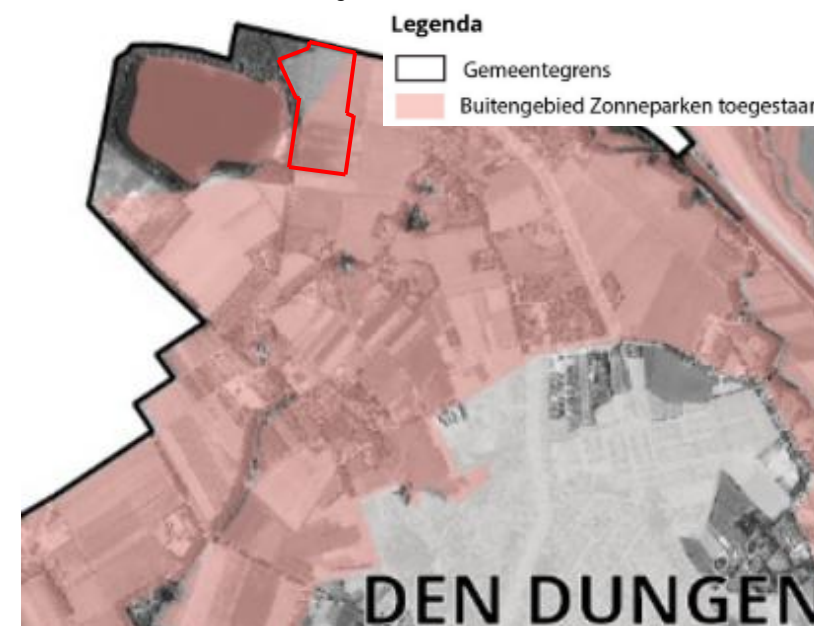
c. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft, waaronder de mogelijkheid voor de omgeving om te participeren in het project.

De maatschappelijke meerwaarde blijkt uit de volgende criteria:

- de mate van meervoudig ruimtegebruik; Dit wordt, binnen de reële mogelijkheden, gecreëerd door opwaardering van de ecologische waarden van het gebied. De bestaande watergangen worden daarbij met rust gelaten waardoor de ecologische waarde onaantast blijft, maar de hydrologische functie en waarde wel blijft behouden.
- de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken; Een zorgvuldige landschappelijke inpassing, het gebruik van reflectiebeperkende materialen en het evenwichtig verwerken van hemelwater zorgen hiervoor.
- de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen. Er wordt een significante bijdrage geleverd aan de maatschappelijke doelstellingen voor de energietransitie naar duurzame vormen van energievoorziening. De omgeving kan (financieel) mee participeren, waardoor ze kunnen meebeslissen over het project en in de vorm van bijvoorbeeld een omgevingfonds kunnen meeprofitieren van een financiële bijdrage. Bovendien is er vanuit de omgevingsdialoog het idee ontstaan om mogelijk laadpalen voor elektrische fietsen in de omgeving te plaatsen. Er wordt gestreefd naar 50% lokaal eigendom, waardoor de mogelijkheid om te participeren gestalte krijgt, zie nader par. 4.1.4.

Figuur 8: Uitsnede 'PV Zon - Tredes (voorrangsprincipe)' uit de visie 'zonne- en windenergie'

Figuur 9: Uitsnede 'PV Zon - Gebied algemene voorwaarden' uit de visie 'zonne- en windenergie'

d. is geborgd dat het zonnepark tijdelijk, voor ten hoogste 25 jaar, wordt toegelaten.

Hiertoe wordt in de vergunning een voorschrift opgenomen.

e. juridisch en financieel is geborgd dat na het verstrijken van de termijn de opstelling voor zonne-energie en de daarbij behorende voorzieningen, worden verwijderd.

Deze voorwaarde wordt vastgelegd in de vergunning.

f. de ontwikkeling past binnen de regionale afspraken, bedoeld in Afdeling 7.2 Regionaal samenwerken.

De ontwikkeling is regionaal afgestemd via de Regionale Energiestrategie. Deze wordt in de navolgende paragraaf behandeld.

g. de ontwikkeling is afgestemd met de netwerkbeheerder.

De initiatiefnemer heeft in vroegtijdig stadium (principeverzoek) contact gehad met netbeheerder Enexis. In 2021 is een aanvraag gedaan bij Enexis voor de projecten aan de andere kant van de Meerse Plas in gemeente 's-Hertogenbosch, waarmee we bovenaan de wachtlijst staan. Door middel van cable pooling kan Poeldonk hierop worden aangesloten. Daarnaast zijn er vanwege de batterij die op de Den Bosch locatie meegenomen wordt, mogelijkheden om gebruik te maken van de aankomende nieuwe vorm die de netbeheerders aan zullen bieden. Het zal dan gaan om tijdsgestuurde contracten, waarbij de netbeheerder de mogelijkheid heeft om daags van tevoren hier beroep op te doen. Om zodoende netcongestie te voorkomen.

Naast de hierboven beschreven ‘traditionele’ versie is initiatiefnemer ook al in vergaande processen met bedrijventerrein de Brand. Deze bedrijventerrein heeft een beperking op uitbreiding vanwege de netcongestie en wil graag vergroenen. Ten tijde van de vergunningsaanvraag zijn al analyses uitgevoerd om zonne-energie en energieopslag te koppelen

aan het bedrijventerrein, met positieve vooruitzichten. Inmiddels zijn ook hierover meerdere gesprekken met Enexis over gevoerd.

Artikelen 5.7 t/m 5.10: basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies

In par. 5.1.2 van de Iov zijn de basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies opgenomen. Hierbij wordt op basis van art. 5.7 rekening gehouden met:

- *zorgvuldig ruimtegebruik (art. 5.8);*

Onderhavige ontwikkeling vindt plaats buiten ‘bestaand ruimtebeslag’ als bedoeld in de verordening. Hieraan is een zorgvuldig afwegingsproces voorafgegaan, waarbij onderhavige locatie in de gemeentelijke visie zonne- en windenergie als geschikte locatie voor zonne-energie naar voren gekomen is. Zoals voorgaand reeds gemotiveerd, wordt hierbij tevens voldaan aan de specifieke regels, zoals gesteld in art. 5.54.

- *de waarden in een gebied met toepassing van de lagenbenadering (art. 5.9);*

De toepassing van de lagenbenadering omvat het effect van de ontwikkeling op de lagen in onderlinge wisselwerking met elkaar en het actief benutten van de factor tijd. De lagenbenadering omvat de effecten op:

- de ondergrond, zoals de bodem, het grondwater en archeologische waarden;
- de netwerklaag, zoals infrastructuur, natuurnetwerk, energienetwerk, waterwegen waaronder een goede, multimodale afwikkeling van het personen- en goederenvervoer;
- de bovenste laag zoals cultuurhistorische en landschappelijke waarden, de omvang van de functie en de bebouwing, de effecten op bestaande en toekomstige functies, de effecten op volksgezondheid, veiligheid en milieu.

Bij de uitwerking van onderhavig plan is rekening gehouden met de effecten op deze verschillende niveaus. Naast de realisatie van de zonneweide, die bijdraagt aan de infrastructuur op het gebied van duurzame

energievoorziening (netwerklaag), worden verschillende maatregelen getroffen om negatieve effecten op de ondergrond te voorkomen dan wel beperken. Daarbij kan worden opgemerkt dat er bij de realisatie van een zonneweide slechts zeer beperkt sprake is van bodemroerende werkzaamheden waardoor negatieve effecten voor de bodem minimaal zullen zijn. Desondanks wordt er zorgvuldig omgegaan met het waterbergend vermogen van het gebied door het realiseren van extra bergingscapaciteit en wordt de ecologische waarde van het gebied vergroot. Hierbij wordt ook gezorgd voor voldoende afstand van de waterwegen conform de eisen van het waterschap. Tevens worden op basis van de zorgvuldig bepaalde landschappelijke inpassing en inrichting in het in de bijlage opgenomen landschappelijke inpassingsplan landschapsversterkende maatregelen genomen. Op deze manier wordt er aangesloten op het bestaande natuurnetwerk maar wordt er ook rekening gehouden met het behouden en beschermen van het cultuurhistorisch open karakteristieke landschap zoals beschreven in paragraaf 5.3. Zodoende is er sprake van een evenwichtige balans tussen de verschillende lagen.

De omgevingsvergunning wordt voor de duur van maximaal 25 jaar verleend. Door de getroffen maatregelen behoudt het projectgebied ook na ontmanteling van de zonneweide in de toekomst voldoende waarde om nog andere functies op uit te kunnen voeren. In hoofdstuk 5 wordt nader onderbouwd op welke manier het zonnepark effect heeft of bijdraagt op de volksgezondheid, veiligheid en milieu.

- *meerwaardecreatie (art. 5.10).*

Meerwaardecreatie houdt een evenwichtige benadering in van de economische, ecologische en sociale aspecten die in een gebied en bij een ontwikkeling zijn betrokken. Zoals op meerdere plaatsen in deze ruimtelijke onderbouwing al is onderbouwd, hebben bij de totstandkoming van dit plan met name de ecologische, landschappelijke en waterhuishoudkundige waarden een voorname rol gespeeld. Het plan draagt bij aan het behoud en de versterking van het waterbergend vermogen van het

gebied, uitbreiding van oppervlaktewateren en verbetering van de landschappelijke en ecologische waarden en diversiteit. Daarnaast voorziet het plan in een maatschappelijke en daaruit voortvloeiend ook economische opgave, namelijk de totstandbrenging van een netwerk van voldoende en duurzame energievoorziening met het oog op de toekomst. Al met al houdt het plan op evenwichtige wijze rekening met het aspect meerwaardecreatie.

Verder geldt voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dat deze gepaard moeten gaan met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving (art. 5.11).

Er is voorzien in aanzienlijke ruimte rondom de velden met panelen voor landschappelijk inpassings- en inrichtingsmaatregelen, die passen bij de kenmerken van het gebied. Het betreft onder meer de aanleg van bloemen- en kruidenrijk grasland, behoud en aanleg van bomen, gebiedseigen struweelbeplanting en verbetering van het netwerk van watergangen. Voor onderhavig initiatief is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, welke in bijlage 1 is opgenomen. Voor een uitvoeriger omschrijving en toelichting wordt verwezen naar deze bijlage.

Artikel 5.12 Ontwikkelingsrichting

Een omgevingsplan dat (...) een nieuwe functie of activiteit toedeelt in Landelijk gebied, bevat een onderbouwing dat die ontwikkeling past binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied.

De gemeente heeft in de visie ‘zonne- en windenergie’ onderzoek gedaan naar de verschillende mogelijkheden voor het toepassen van duurzame energievoorzieningen binnen het gemeentelijke grondgebied. Enkel het benutten van daken en potentieel te benutten andere locaties in bestaand stedelijk gebied voldoet hiervoor niet. Daarom is in deze visie onderzoek gedaan naar welke gebieden in het Landelijk gebied (onder voorwaarden) voor deze functie kunnen worden ingezet en waar deze functie dus passend zou kunnen zijn. Dit heeft geresulteerd in gebieden, waar wind- en zonne-energie worden uitgesloten, in gebieden waar

zonne- én windenergie een plaats kunnen krijgen en gebieden waar inpassing van zonneweides is toegestaan. Een groot deel van het besluitgebied ligt in laatstgenoemd gebied. Het initiatief voorziet in een combinatie van duurzame energievoorziening met landschappelijk-ecologische maatregelen, waarmee de omgevingskwaliteit wordt versterkt. Tevens heeft de ontwikkeling geen negatieve effecten op een veilige en gezonde leefomgeving.

Ook is het initiatief passend binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied op basis van de omgevingsvisie Sint-Michielsgestel (zie ook par 4.4.3 van onderhavige ruimtelijke motivering). Op basis van de visie wordt beoogd dat men in het gebied de natuur wil verbinden en het landschap wil versterken. Doordat er in het ontwerp veel aandacht is besteed aan een goede landschappelijke inpassing waar ook rekening wordt gehouden met de aanwezige flora en fauna draagt het plan bij aan de ontwikkelingsrichting.

De ontwikkeling is al met al passend binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied.

Artikel 5.44 Cultuurhistorische waarden.

Een omgevingsplan ter plaatse van cultuurhistorische waarden:

- *is mede gericht op het behoud, het herstel of de duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken zoals beschreven in de Cultuurhistorische waardenkaart;*
- *stelt regels ter bescherming van de cultuurhistorische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden en bebouwing; en*
- *houdt bij de toedeling van functies en activiteiten rekening met de aanwezige cultuurhistorische waarden en kenmerken en betreft daarbij de mogelijkheden om die waarden te versterken.*

De planlocatie is aan de hand van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant gelegen in een cultuurhistorische waarden gebied, namelijk Bossche Broek. Het Bossche Broek is een laagge-

legen gebied ten zuiden van 's-Hertogenbosch. Het Bossche Broek bestaat uit twee delen. Het westelijke deel is een laaggelegen en drassig, open graslandgebied met verspreid staande bomen en kleine bosjes, voornamelijk wilgen. Ook heeft het een oorspronkelijk karakter als onbebouwd graslandgebied in het zicht van de zuidelijke vestingwerken van en 's-Hertogenbosch. Het gebied wordt doorsneden door een aantal sloten en smalle wegen. Het oostelijke deel van het Bossche Broek heeft na de Tweede Wereldoorlog een andere ontwikkeling doorgemaakt, doordat het opnieuw is ingericht voor de landbouw. Ten noorden van de A2 is het gebied volgebouwd met kantoren en woonwijken, ten zuiden van de snelweg is de oude onregelmatige blokpercelering vervangen door een rationele percelering, zijn nieuwe wegen aangelegd en nieuwe boerderijen gebouwd. De dijken die het gebied begrenzen, de openheid en de wielen bij Horzik herinneren aan het natte verleden van het gebied. Het westelijke deel van het gebied heeft een zichtrelatie met de zuidelijke vestingwerken van de stad en de Sint-Jan.

In de landschappelijke inpassing voor zonneweide Poeldonk is rekening gehouden met het behoud van het open karakteristieke landschap. De verdeling van de huidige agrarische percelen wordt begrensd middels slootjes welke kenmerkend zijn voor het gebied. In het ontwerp komt dit karakter eveneens naar voren en wordt het zonnepark op een groene wijze nader ingepast in de omgeving. In hoofdstuk 3 is nader onderbouwd dat de ontwikkeling in voldoende mate rekening houdt met deze cultuurhistorische waarden.

Conclusie

Voorliggend plan past binnen de regelgeving, ambities en doelstellingen van de provincie Noord-Brabant. Er wordt voldaan aan de voorwaarden voor de realisatie van zonneweides, zoals beschreven in artikel 5.54 en aan de algemene basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies.

4.3 Verhouding tot regionaal beleid

4.3.1 RES 1.0 Noord-Brabant

In het Klimaatakkoord, gepubliceerd op 28 juni 2019, is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken hoe en waar duurzame energie het best opgewekt kan worden. Dit wordt het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie genoemd. Op basis van het onderzoek wordt per regio een Regionale Energiestrategie (RES) vastgelegd. De RES is een doorvertaling van het Parijs-akkoord en Klimaatakkoord naar een regionaal niveau. De gemeentes in de regio Noordoost Brabant hebben samen met de provincie Noord-Brabant, de netbeheerder en de Waterschappen Aa en Maas en De Dommel toegewerkt naar de Concept-RES Noordoost Brabant (RES NOB). Hierin beschrijft de regio de contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en de warmtetransitie.

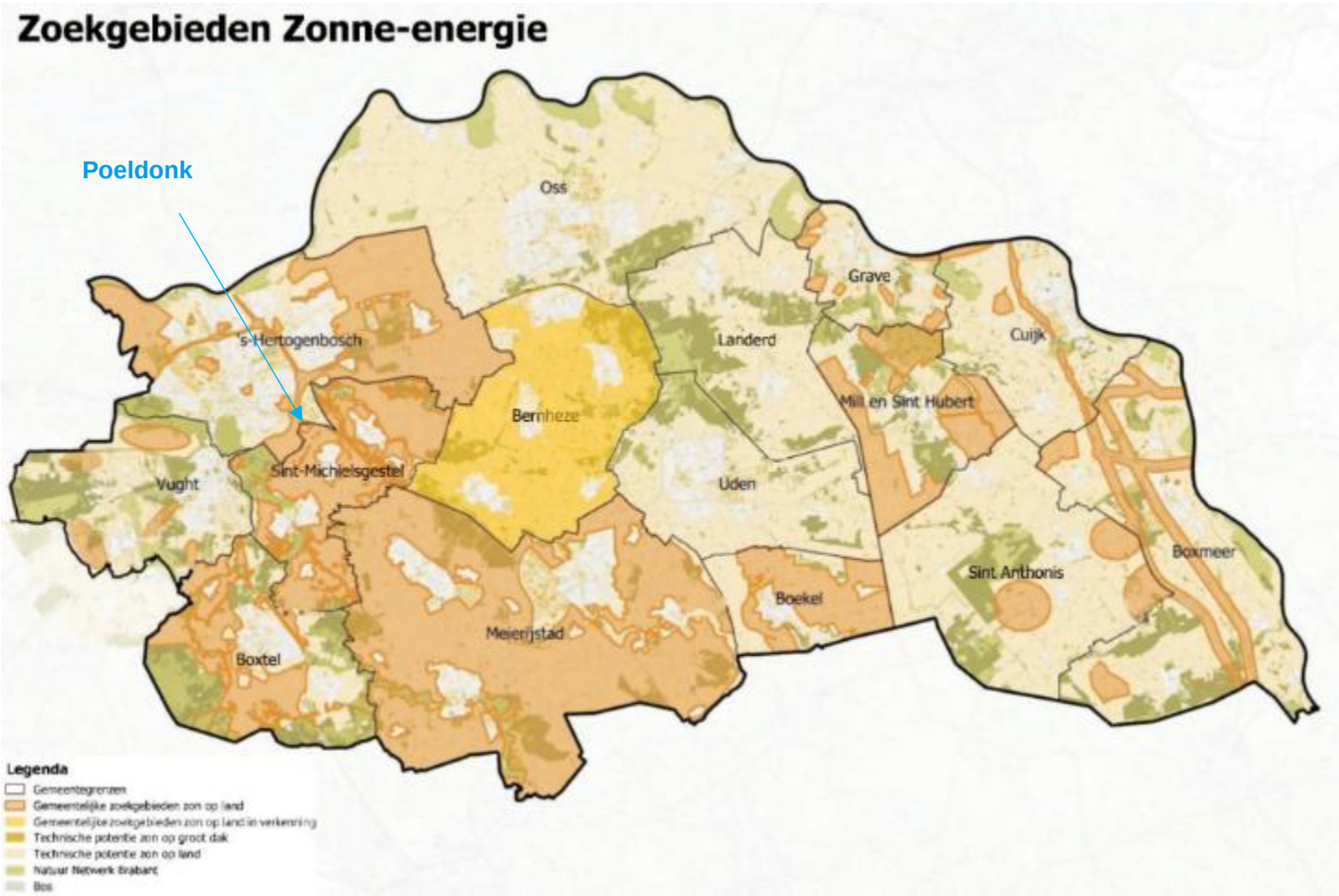
De energieopgave voor de regio Noordoost Brabant is minimaal 1,6 TWh hernieuwbare elektriciteit. Hiermee draagt de regio bij aan 4,3% van de totale landelijke opgave (35 TWh). De regio beoogt zonne- en windenergie als de voornaamste methoden het doel voor de opwekking van energie te verwezenlijken. Voor beide hernieuwbare bronnen zijn zoekgebieden aangewezen, waarin zonne- en windenergie mogelijk is.

Doorwerking projectgebied

Voorliggend plan is op de zoekgebieden Zonne-energiekaart van de RES NOB gelegen in een gebied aangewezen als zowel gemeentelijk zoekgebied voor zon op land als voor technische potentie voor zon op land. Figuur 10 geeft deze kaart weer. De zonneweide draagt en met ca. 7,5 ha. aan zonnepanelen en een vermogen van ca. 10.000 MWh/jaar bij aan de regionale doelstellingen om te komen tot minimaal 1,5 TWh duurzaam opgewekte elektrische energie. De zonneweide wordt op een landschappelijke manier ingepast met oog voor ontwikkeling van flora en fauna.

Conclusie

De ontwikkeling is in overeenstemming met de RES 1.0.

Figuur 10: Zoekgebieden Zonne-energie RES NOB

4.4 Verhouding tot gemeentelijk beleid

4.4.1 Visie zonne- en windenergie

Op 17 december 2020 is de Visie zonne- en windenergie door de gemeenteraad vastgesteld en is in een motie bepaald dat een tender voor 10 hectare zonneparken wordt opengesteld. Deze tender is inmiddels gesloten. Sint-Michielsgestel nam in deze tender in eerste instantie alleen initiatieven uit trede 2 in behandeling. Als de beschikbare 10 hectare niet wordt benut of als de initiatieven uit trede 2 onvoldoende kwaliteit bezitten, komen de hoogst scorende initiatieven in trede 3 in aanmerking. Inmiddels is gebleken dat de initiatieven uit trede 2 onvoldoende kwaliteit beschikken. In de visie is door middel van 6 stappen de beoordeling van initiatieven beschreven. Bij die beoordeling wordt getoetst op:

1. de borging van de ruimtelijke kwaliteit van het zonnepark;
2. welke manier de omgeving participeert in het project;
3. toename van de biodiversiteit op en direct nabij de projectlocatie;
4. de maatschappelijke kosten voor inpassing op het elektriciteitsnetwerk;
5. invulling van de waterbergingsfunctie in een gebied met een waterbergingsopgave (indien relevant);
6. toename van de recreatieve en toeristische waarde.

Gekeken naar het afwegingskader zoals opgenomen in het visie stuk wordt er dus gekeken naar ruimtelijke afweegbaarheid, voorkeursgebieden, gebied specifieke randvoorwaarden vanuit de interim verordening van de provincie, voorrangsprincipes (tredes) en mogelijke uitsluitingsgebieden. Daarnaast wordt ook nog ingegaan op maatschappelijke meerwaarde, als; meervoudig ruimtegebruik, bijdrage aan maatschappelijke doelen, lokaal eigendom. Verderop is de visie wordt dieper ingegaan op communicatie en participatie en hoe de inwoners bij het initiatief te betrekken.

Doorwerking plangebied

De zonneweide past binnen de gestelde kaders van de visie ‘zonne- en windenergie’ voor het aanleggen van een zonnepark op de gestelde locatie. Voorwaarde is dat de zonneweide landschappelijk wordt ingepast en ruimtelijke kwaliteit toevoegt. Zoals voorgaand in deze ruimtelijke motivering reeds is onderbouwd, is dat in onderhavig geval zorgvuldig en doordacht gebeurd.

Centraal staat dat het initiatief:

- is afgestemd met de omgeving (participatie), zie hoofdstuk 6;
- passend is bij de maat en schaal van het landschap;
- het laadvermogen (draagkracht) van het landschap niet overschrijdt, doordat veel ruimte wordt behouden voor landschappelijke inpassing, waterberging en ecologische verbetering;
- de kernkwaliteiten van de locatie niet aantast en de zichtbaarheid beperkt, onder meer door voldoende zichtlijnen te behouden, aan te sluiten op de bestaande landschappelijke structuren en door de beperkte waarde die het huidige agrarische landschap kent;
- nieuwe kwaliteiten toevoegt, waaronder in ieder geval een versterking van de biodiversiteit, meer ruimte voor waterberging en landschappelijke meerwaarde.

Zie hierover nader hoofdstuk 3, bijlage 1 en par. 4.2.2 van deze ruimtelijke motivering.

4.4.2 Bomenbeleidsplan Sint-Michielsgestel 2020-2030

Het bomenbeleidsplan is vastgesteld op 10 september 2020 en geeft de visie van Sint-Michielsgestel op bomen. Hierin worden de randvoorwaarden aangegeven en wordt er samenhang aangebracht door afstemming van diverse beleidsonderdelen, zo ook voor bomen en zonnepanelen. De gemeente stimuleert duurzame initiatieven zoals het opwekken van duurzame energie, maar geeft aan dat dit geen zin heeft als andere duurzame elementen daarmee worden verwijderd. Op locaties met een

reeds ingerichte openbare ruimte (inclusief een bestaand bomenbestand) heeft te boom voorrang op zonnepanelen. Met andere woorden: bij de plaatsing van zonnepanelen zal de initiatiefnemer rekening moeten houden met de aanwezigheid van de bestaande bomen (en dat deze nog verder kunnen groeien). Als blijkt dat door de aanwezigheid van de bomen het rendement vermindert of niet voldoende is, zal de initiatiefnemer zelf de afweging moeten maken of het plaatsen zinvol is.

Doorwerking plangebied

Binnen het initiatief zullen er geen bomen worden gekapt voor het realiseren van het zonnepark. Het zonnepark zal landschappelijk worden ingepast in de huidige omgeving waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van bestaande bomen. Het planvoornemen is daarom in lijn met het Bomenbeleidsplan van de gemeente Sint-Michielsgestel.

4.4.3 Omgevingsvisie Sint-Michielsgestel

De gemeente Sint-Michielsgestel is in 2021 gestart met het opstellen van haar omgevingsvisie. In deze omgevingsvisie staat de vraag ‘Hoe ziet de gemeente Sint-Michielsgestel eruit in 2040’ centraal. De omgevingsvisie gaat over de kwaliteiten, de groene omgeving en de leefbaarheid van Sint-Michielsgestel. Maar ook over nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw, bereikbaarheid en duurzame energie. De omgevingsvisie is samen met de gemeente, inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties, verenigingen, deskundigen en belanghebbenden tot stand gekomen. Aan de hand van een veelvuldig participatietraject zijn ideeën verzameld die in de ontwerp omgevingsvisie zijn meegenomen. Dit ontwerp heeft tot en met 4 maart 2024 ter inzage gelegen en is op 22 november 2024 vastgesteld.

De Omgevingsvisie bestaat uit vier hoofdthema's:

1. Aangenaam leven;
2. Verbindend netwerk;
3. Krachtige economie;
4. Inclusieve duurzaamheid.

Per thema wordt in de visie omschreven hoe de gemeente hier mee om wil gaan. Dit doen ze door elk thema onder te verdelen in dromen, ambities en scenario's. Dit alles vertaald zich door in de omgevingsvisie waarin alles samen komt.

De gemeente heeft de ambitie gesteld om in 2040 klimaatneutraal te zijn: "Bestaande woningen en bedrijfspanden zijn door isolatie en aansluitingen op het elektriciteitsnet grotendeels van het aardgas af. Er is meer ruimte voor duurzame energieopwekking en er zijn alternatieve bronnen voor warmte. We stimuleren onze inwoners om duurzamer te wonen en te leven, we betrekken ze bij initiatieven en we communiceren waar ze terecht kunnen voor informatie hierover. Een aandachtspunt hierbij is dat de energietransitie voor onze inwoners haalbaar en betaalbaar is."

In een van de scenario's wordt onder inclusieve duurzaamheid gesteld dat er naast zonnepanelen op daken ruimte in het buitengebied nabij de dorpskernen is voor zonne-energie op land. Dit passend bij de dorpse schaal en gecombineerd met andere functies, zoals versterking van de groenblauwe netwerken, landbouw en recreatie. Ook kan zonne-energie worden toegepast als onderdeel van en aansluitend bij grootschalige infrastructuur. De N279 en de zone ten zuiden van de Zuid-Willemsvaart en het Maximakanaal komen hiervoor in aanmerking. Deze zonnevelden worden gecombineerd met bijvoorbeeld waterberging, natuur, biodiversiteit (meervoudig ruimtegebruik).

Doorwerking plangebied

De beoogde planlocatie is gelegen op een aantal percelen welke met de noordzijde grenzen aan de Zuid-Willemsvaart. Zoals ook reeds in hoofdstuk 3 is beschreven zal het zonnepark landschappelijk worden ingepast waarbij rekening wordt gehouden met de diverse natuurwaarden die reeds in het gebied aanwezig zijn. Ook zal het zonnepark rekening houden met de opgave voor waterberging. In paragraaf 5.16 wordt inge-

gaan op de waterhuishoudkundige opgave in het gebied. Op deze manier worden er verschillende opgaves vervuld en draagt het planvoornemen bij aan meervoudig ruimtegebruik van de locatie.

Het planvoornemen zal daarnaast een significante bijdrage leveren aan de maatschappelijke doelstellingen die voor de energietransitie naar duurzame vormen van energie gelden. Ook wordt er gestreefd naar 50% lokaal eigendom, waardoor er voor omwonenden mogelijkheid is om te participeren.

4.4.4 Conclusie

Voorliggend plan past binnen de regelgeving, ambities en doelstellingen van de gemeente Sint-Michielsgestel.

5 Milieuaspecten in de fysieke leefomgeving

5.1 Milieueffectrapportage (m.e.r.)

5.1.1 Toetsingskader

Onderdeel van de beoordeling of een aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit volledig is, is een toets aan de regels over een milieueffectrapportage op basis van paragraaf 16.4.2 van de Omgevingswet en afdeling 11.2 van het Omgevingsbesluit.

Of een besluit over een project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig is, wordt bepaald op basis van bijlage V bij het Omgevingsbesluit, in samenhang met de artikelen 11.6 en 11.8 van het Omgevingsbesluit. Bijlage V bij het Omgevingsbesluit heeft als ingang (eerste kolom) de omschrijving van projecten waarvoor een m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. In kolom 4 zijn de besluiten opgenomen waarvoor de m.e.r.-(beoordelings)plicht geldt. Het gaat dan om besluiten waarmee de toestemming voor het project wordt verleend. In dit geval is dat de omgevingsvergunning. Daarnaast kan de m.e.r.-(beoordelings)plicht nog gelden voor enkele bijzondere besluiten uit andere wetten, zoals de vergunning op basis van de Kernenergiewet.

Of er voor het besluit een m.e.r.-plicht of een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt, volgt uit de tweede en derde kolom. Als het project voldoet aan de voorwaarden van kolom 2, geldt een m.e.r.-plicht. Anders geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht, tenzij ook in kolom 3 nog voorwaarden staan.

Of een project, die voorkomt in Bijlage V bij het Omgevingsbesluit, aanzienlijke milieueffecten heeft, wordt beoordeeld door het bevoegd gezag. Bij de beoordeling houdt het bevoegd gezag rekening met:

- de relevante criteria van bijlage III bij de m.e.r.-richtlijn;
- voor zover relevant: de resultaten van eerder uitgevoerde controles of andere beoordelingen van milieueffecten die op grond van verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie zijn verkregen.

Een initiatiefnemer die voornemens is een project uit te voeren deelt dit voornemen zo spoedig mogelijk mee aan het bevoegd gezag (artikel 16.45 Omgevingswet). Deze mededeling kan plaatsvinden door middel van een aanmeldnotitie.

5.1.2 Onderzoek

Op basis van het Omgevingsbesluit kan een zonnepark (mogelijk) worden beschouwd als een:

- Stedelijk ontwikkelingsproject;
- Landinrichtingsproject;

In bijlage V van het Omgevingsbesluit is onder categorie C. 'Energie-Industrie' een zonnepark niet opgenomen als m.e.r. plichtig.

Als aanvulling op bijlage V van het omgevingsbesluit geldt 16.36 (lid 1 en 2) van de Omgevingswet waarin wordt aangegeven dat als de gemeente beleid heeft waarin ze ontwikkelingen opnemen die m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn.

Op basis van de jurisprudentie (zie onder meer de uitspraak ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770) is vastgesteld dat de realisatie van een zonnepark geen stedelijk ontwikkelingsproject noch een landinrichtingsproject betreft. Op basis hiervan is er geen sprake van een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit.

5.1.3 Conclusie

Er is geen sprake van een m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht.

5.2 Bodem

5.2.1 Toetsingskader

Het omgevingsplan bevat de waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie (par. 5.1.4.5 Bkl). Het gaat daarbij om een gebouw of een deel van een gebouw dat de bodem raakt en waar personen meer dan twee uur per dag aaneengesloten aanwezig zullen zijn. Ook de aangrenzende tuin of perceel maakt hier onderdeel van uit. Bij het bepalen van de waarden voor de toelaatbare kwaliteit houdt de gemeente rekening met de interventiewaarden voor de verschillende stoffen en neemt de gemeente de grenswaarden in acht. Bij overschrijding van de toelaatbare kwaliteit kan alleen gebouwd worden als de door de gemeente voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen.

Daarnaast is in het omgevingsplan de landbodem in verband met grondverzet in de bodemfunctieklassen landbouw/natuur, wonen en industrie ingedeeld, rekening houdend met de functie van de locatie. Ook kunnen in het omgevingsplan bodembeheergebieden zijn aangewezen.

5.2.2 Onderzoek

Een zonneweide betreft geen gebouw en valt derhalve niet onder het bereik van artikel 5.89 lid g van het Bkl. Het betreft ook geen bodemgevoelige locatie zoals bedoeld in artikel 5.89 sub h Bkl. Verder betreft een zonneweide ook geen bodembedreigende functie. Voor de realisatie van de zonnepanelen is er slechts zeer beperkt sprake van bodemroerende werkzaamheden. Dit geldt niet voor het landschappelijk inpassen van het gehele zonnepark omdat er sprake zal zijn van enkele graafwerkzaamheden voor bijvoorbeeld plas-dras gebieden. Derhalve is er een vooronderzoek bodem uitgevoerd om de huidige situatie van de bodem (nulsituatie) in beeld te brengen. Dit onderzoek is opgenomen in de bijlagen.

Vooronderzoek

Gebaseerd op de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek is de onderzoekslocatie grotendeels als “onverdacht” beschouwd op het voorkomen van bodemverontreiniging. Centraal is de locatie ter plaatse van perceelnummer 72 verdacht op OCB. Op deze deellocatie heeft van 1978 tot en met 1984 een boomgaard gestaan. Boomgaarden van voor eind jaren ‘80 zijn verdacht op het gebruik van OCB. De planlocatie is daarmee op te delen in twee gebieden, zoals weergegeven in figuur 11.

Figuur 11: Plangebied met de voormalige boomgaard (verdachte deellocatie) zwart gearceerd

Gebaseerd op de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek kan het plangebied, met uitzondering van de voormalige boomgaard, als “onverdacht” worden beschouwd op het voorkomen van bodemverontreiniging.

Gebaseerd op de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek wordt de deellocatie van de voormalige boomgaard als “verdacht” beschouwd op het voorkomen van bodemverontreiniging met organochloorbestrijdingsmiddelen (OCB). Bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) is een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740 op deze deellocatie noodzakelijk geacht.

Verkennend bodemonderzoek

Gelet op de resultaten van het voornoemde vooronderzoek, is in het kader van de BOPA-procedure een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740 ter plaatse van de voormalige boomgaard uitgevoerd. De volledige rapportage is opgenomen in de bijlagen. Hierna worden de conclusies beschreven.

Het verkennend bodemonderzoek richt zich op de mogelijke aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen. Tijdens de veldinspectie op de locatie zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op de aanwezigheid van bodemverontreiniging of bronnen van verontreiniging. In het opgeboorde bodemmateriaal zijn zintuiglijk geen bijzonderheden waargenomen.

Uit de analyseresultaten blijkt dat in de onderzochte toplaag geen overschrijdingen van de interventiewaarde zijn aangetoond.

De resultaten van dit bodemonderzoek geven geen aanleiding tot het uitvoeren van een nader bodemonderzoek. De milieuhygiënische conditie van de bodem vormt geen belemmering voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) en ten behoeve van de voorgenomen aanleg van een zonneweide.

5.2.3 Conclusie

De bodemkwaliteit is in voldoende mate onderzocht en vormt geen belemmering voor de realisatie van een zonneweide in het projectgebied.

5.3 Cultuurhistorie

5.3.1 Toetsingskader

De regelgeving over het behoud en beheer van cultureel erfgoed is sinds 2016 ondergebracht in de Erfgoedwet. Samen met de Erfgoedwet maakt de Omgevingswet een integrale bescherming van ons cultureel erfgoed mogelijk. Provincies en gemeenten moeten in het omgevingsplan rekening houden met het belang en behoud van cultureel erfgoed en werelderfgoed. Dit gebeurt door inventariseren en analyseren van het erfgoed dat binnen de provinciale- of gemeentegrenzen aanwezig is. Voor de provincie Noord-Brabant zijn deze stukken door vertaald in de ‘Cultuurhistorische Waardenkaart herziening 2024’.

Op basis daarvan wordt een toereikend beschermingsregime in het omgevingsplan opgenomen.

Cultureel erfgoed als onderdeel van de fysieke leefomgeving bestaat uit vijf elementen: roerend of immaterieel cultureel erfgoed, cultuurlandschappen, archeologische monumenten, gebouwde monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Middels een omgevingsplan dienen provincies en gemeenten cultureel erfgoed te beschermen. De primaire vraag daarbij is welke elementen van cultureel erfgoed (of werelderfgoed) bevinden zich binnen de provinciale- of gemeentegrenzen of direct daarbuiten, en wat wil men (of moet men) daarvan beschermen? Daarbij wordt rekening gehouden met de instructieregels in de artikelen 5.130 en 5.131 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de algemene regels uit hoofdstuk 13 en 14 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (rijksmonumenten en werelderfgoed).

Provincies en gemeenten worden daarbij ondersteund door specialisten van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze ministeries werken mee met de totstandkoming van de wet en de bijbehorende regels,

zijn betrokken bij het opstellen van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en ontwikkelen kennis en informatie voor medeoverheden.

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de provinciale/gemeentelijke omgevingsplannen samen bevatten wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed en archeologie in Nederland. Het is op basis hiervan verplicht de vijf elementen van cultureel erfgoed mee te nemen in de belangenafweging.

5.3.2 Onderzoek

Het projectgebied is gelegen in een cultuurhistorisch waardevol gebied waarin voornamelijk de openheid van belang is. Er is daarom een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd waarin is gekeken of de cultuurhistorische waarden in het plangebied worden aangetast. Hierbij is vooral gekeken naar de historisch-landschappelijke ontwikkeling en op de nu aanwezige cultuurhistorische kwaliteiten van het onderzoeksgebied. Het volledige rapport is opgenomen in de bijlage. Navolgend worden de belangrijkste conclusies beschreven.

Cultuurhistorische kwaliteiten

Op de cultuurhistorische waardenkaart van Noord-Brabant is het hele gebied van het Bossche Broek aangewezen als cultuurhistorisch waardevol. De genoemde waarden zijn het open landschap, de zichtlijnen op de historische kern van 's-Hertogenbosch, de dijken en dijkrestanten, de kleinschalige strookvormige percelering in het westelijke deel, en de wielen bij Horzik en de Pettelaar. De ruilverkaveling als zodanig wordt niet als waardevolle fase van de geschiedenis aangeduid, en de ruilverkaveling komt evenmin voor als waardevol gebied in de inventarisatie van waardevolle ruilverkavelingen uit de periode 1940-1965 door de RCE.

Niet al deze waarden zijn echter van toepassing op het onderzoeksgebied. Zo werd in de late jaren vijftig en vroege jaren zestig de Bossche

wijk Zuid gebouwd, waardoor het plangebied en omgeving fysiek en visueel van 's-Hertogenbosch werden losgekoppeld. Toen in de jaren 70 de Meerse Plas werd aangelegd met de bomenrand, werd het zicht nog meer beperkt. De kleinschalige strookvormige percelering komt meer voor in het westelijke deel van het Bossche Broek, en de dijken met de wielen maken wel deel uit van het omringende landschap, maar liggen buiten de grenzen van het onderzoeksgebied. Het open landschap is daarentegen nog wel van toepassing.

Ook in de specifieke beschrijving van de cultuurhistorische waardenkaart wordt dit vermeld. Het westelijke deel van het Bossche Broek is beter intact gebleven dan het oostelijke deel, waar alleen de dijken met wielen en de openheid van het gebied nog herinneren aan het natte verleden. Door de ruilverkaveling en de aanleg van de A2 (waarbij ook de Meerse plas is ontstaan) zijn veel cultuurhistorische waarden in het oostelijke deel verloren gegaan.

In het rapport zijn de aanwezige cultuurhistorische elementen en gebieden in en rondom het onderzoeksgebied aangegeven. De meeste wegen zijn verdwenen door de ruilverkaveling, en is alleen de dijk met wielen ten oosten van het onderzoeksgebied aanwezig als infrastructureel relict. Verder is er nog een aantal historische huisplaatsen die al op de minuutplan van 1832 voorkwamen en is ook de al verdwenen tramlijn ingetekend. Tot slot is de contour opgenomen van het gebied dat op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart als waardevol wordt aange-merkt.

Fysieke relicten zijn in het onderzoeksgebied beperkt aanwezig. Daarom is gekozen om geen objecten te waarderen, maar het onderzoeksgebied als geheel in zijn context. Zie hiervoor navolgende tabel.

	Score	Onderbouwing
Gaafheid	3	Door de ruilverkaveling is de percelering sterk gewijzigd en door de aanleg van de Meerse Plas is ook de context deels gewijzigd.
Zeldzaamheid	2	Het gebied is enigszins zeldzaam vanwege de ligging in het Bossche Broek. De zeldzaamheid wordt echter aangetast door de sterk gewijzigde omgeving.
Kenmerkendheid	3	Het onderzoeksgebied is deel van het Bossche Broek. Echter, zoals vermeld op de cultuurhistorische waardenkaart, is het westelijke deel van het Bossche Broek kenmerkender dan waar het onderzoeksgebied zich bevindt.
Ouderdom	5	Het gebied heeft een middeleeuwse achtergrond en ook zijn er prehistorische sporen aanwezig, waardoor het gebied hoog scoort op ouderdom.
Ensemblewaarde	3	Het gebied is onderdeel van het Bossche Broek, maar door aanleg van de Meerse Plas en de veranderde structuur scoort de ensemblewaarde gemiddeld.
Kwetsbaarheid	2	Het gebied is enigszins kwetsbaar omdat de nog aanwezige openheid aangetast kan worden door hoog opgaande beplanting of bebouwing. Door de aanwezigheid van de beplanting rond de Meerse Plas zou de impact daarvan echter beperkt zijn; het zou geen radicale nieuwe ingreep zijn, maar eerder sluipende erosie.

Tabel 1 Waarderingstabel (de totaalscore komt uit op 3, aldus een middenscore)

Impact van de plannen

De vraag is nu of de aanleg van deze zonneweide onevenredig veel impact op de aanwezige cultuurhistorische waarden heeft. In het rapport wordt betoogd dat dat niet het geval is. De bouw van de zonneweide heeft geen invloed op de dijken, wielen, en dus de oorspronkelijke infrastructuur van het gebied. De enige waarde die door de aanleg aangetast zou kunnen worden, is de openheid van het landschap van het Bossche Broek. Echter, omdat in de jaren 70 door de aanleg van de A2 de Meerse Plas is aangelegd met beplanting aan de kant van het plangebied, zal deze ingreep maar beperkte impact hebben op de zichtlijnen vanaf de Poeldonkse Dijk. Immers: het zicht wordt nu al geblokkeerd, en die blokkade verschuift dan alleen iets naar voren. Bovendien ligt de dijk hoger dan het maaiveld, al is de impact daarvan beperkt omdat het om een grote afstand gaat. Ook vanaf de dijk ten noorden van het plangebied wordt de zichtlijn niet zodanig verstoord dat het open karakter van

het gebied zou verdwijnen. Daarnaast is er een landschappelijk inpassingsplan gemaakt waarbij de verkavelingsstructuur wordt behouden doormiddel van sloten en een groenstructuur die de kavelranden volgen. Rondom de zonneweiden wil de opdrachtgever een struweelrand plaatsen zodat de zonnepanelen aan het zicht ontnomen worden. Volgens de plannen moeten die 3 tot 4 meter hoog worden, 7.5 meter breed aan de oost- en zuidzijde en 2.5 meter breed aan de noord- en westzijde. Echter, omdat de dijk in het noorden nog steeds hoger is dan de geplande struweelrand wordt hier het zicht richting het zuidelijkere deel van het Bossche Broek niet of weinig beperkt. Dit is gebaseerd van de reconstructie zoals die door de initiatiefnemer is gemaakt. Als in de praktijk blijkt dat de structuur aanmerkelijk hoger is dan hier is verbeeld, dan is een aanpassing alsnog wenselijk.

Aanbevelingen

Ten aanzien van het al aanwezige opgaande groen rond de Meerse Plas die aan het gebied grenst wordt gesteld dat het cultuurhistorisch argument de aanleg van de zonneweide niet in de weg staat. De aantasting van de belangrijkste kwaliteiten van dit gebied, oftewel de openheid, zijn niet groot genoeg om van een onevenredige aantasting te spreken. Daarbij wordt er wel vanuit gegaan dat de beplanting zo wordt uitgevoerd als er in de plannen beschreven staat zodat de zichtlijnen over de zonneweide naar de rand met opgaand groen rond de Meerse Plas niet beperkt worden.

5.3.3 Conclusie

De ontwikkeling levert geen onevenredige aantasting van cultuurhistorische waarden op.

5.4 Archeologie

5.4.1 Toetsingskader

De bescherming van archeologisch erfgoed in Nederland is vastgelegd in de Erfgoedwet, die op 1 juli 2016 in werking is getreden. Onderdelen

van de Monumentenwet die van toepassing waren op de fysieke leefomgeving zijn overgegaan naar de Omgevingswet.

De basis van de bescherming van archeologisch erfgoed in de Erfgoedwet is het verdrag van Valletta (ook wel het verdrag van Malta). De bescherming heeft als doel om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk in situ, dus in de grond, te behouden. Dankzij het principe van “de verstoorder betaalt” uit het verdrag van Valletta worden meer archeologische resten in situ behouden. Indien ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden dient te worden beoordeeld of archeologische waarden in het geding raken.

5.4.2 Onderzoek

De onderzoekslocatie ligt volgens de Archeologische Beleidskaart van de gemeente Sint-Michielsgestel (2009) in een zone met een lage archeologische verwachting. Voor deze verwachtingszone geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 10.000 m² ha en dieper dan 50 cm beneden maaiveld. Volgens het Bestemmingsplan Buitengebied Sint-Michielsgestel (2013) geldt de gebiedsaanduiding Archeologische Verwachtingswaarde 2. Voor deze zone geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 10.000 m² en een verstoringsdiepte vanaf 50 cm beneden maaiveld.

Uit het ontwerp blijkt dat er 2844 rampalen de grond in zullen gaan. Ruim genomen kan er uitgegaan worden van ca. 0.04 m² per paal. Hierdoor kom je op een verstoringsoppervlak van slechts 113,76 m². De grondroering is hiermee gering waardoor archeologisch onderzoek uitgesloten kan worden. Er heeft daarom dan ook met de gemeente overleg plaatsgevonden, waarvan de correspondentie is opgenomen in de bijlagen. Zij hebben aangegeven aan te sluiten bij de conclusie dat er geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Dit is gebaseerd op het feit dat de lage archeologische verwachting in dit gebied pas een onderzoek vereist bij ingrepen groter dan 10.000m² en dieper dan 50cm -mv.

Kijkend naar de aard en omvang van de ingrepen zal de effectieve verstorings door het plaatsen van de ‘palen’ op de ondergrond dermate beperkt zijn dat een onderzoek hier niet proportioneel is. Uiteraard heeft dit advies alleen betrekking op de archeologische component en niet op de landschappelijke effecten of andere omgevingsfactoren.

5.4.3 Conclusie

Gelet op het advies vanuit de gemeente kan er worden gesteld dat er vanuit het aspect ‘archeologie’ sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.5 Activiteiten en milieuzonering

Met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 Omgevingswet) is het van belang dat activiteiten met gebruiksruimte en milieugevoelige activiteiten worden toebedeeld in de fysieke leefomgeving. Dit kan in hoofdzaak op twee manieren:

1. menging van milieugevoelige en milieubelastende functies waar het kan en gewenst is;
2. scheiding van milieugevoelige en milieubelastende functies waar het moet.

Op deze manier wordt zowel voor ruimte voor bedrijvigheid gezorgd als voor het behoud van bescherming van de woon- en leefomgeving.

5.5.1 Toetsingskader

Het is van belang dat activiteiten met gebruiksruimte en milieugevoelige functies in evenwicht tot elkaar locaties krijgen toegedeeld in de fysieke leefomgeving. Dit kan in hoofdzaak op twee manieren:

1. Menging van milieugevoelige en milieubelastende functies waar het kan én gewenst is.
2. Scheiding van milieugevoelige en milieubelastende functies waar het moet.

Op deze manier wordt zowel voor ruimte voor bedrijvigheid gezorgd als voor het behoud van bescherming van de woon- en leefomgeving.

Daarbij moet worden voldoen aan de instructieregels uit het Besluit Kwaliteit leefomgeving (Bkl) ten aanzien van geluid, geur en trilling door activiteiten. Met als gevolg dat milieunormering in het omgevingsplan plaatsvindt om tot een evenwichtige toedeling van milieugevoelige en milieubelastende functies te komen. Deze milieunormen voor activiteiten met gebruikruimte (gebiedsgerichte regels) beogen de gebruikruimte van een activiteit specifiek te begrenzen, zodat die activiteit op een specifieke locatie kan worden verricht zonder onaanvaardbare gevolgen voor een milieugevoelige functie in dat gebied. De term ‘activiteiten met gebruikruimte’ kan dus ook worden gebruikt voor activiteiten die het milieu belasten, maar niet specifiek zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De term is dus ruimer dan de veelgebruikte term ‘milieubelastende activiteiten’.

Het uitgangspunt is dat alle activiteiten met gebruikruimte in meer of mindere mate milieu gerelateerde gebruikruimte nodig hebben en dus belastend kunnen zijn. Alleen het wonen is hiervan uitgezonderd. Dat betekent dat wanneer het om wonen gaat, het niet nodig is om specifiek te kijken naar de impact op het milieu bij het bepalen van de ruimte die voor deze activiteit nodig is. Wel is wonen een milieugevoelige functie, net als o.a. onderwijs en gezondheidszorg. Bij een ontwikkeling die ziet op een milieugevoelige functie is het dus noodzakelijk te bepalen of er sprake is van een aanvaardbare woon- en leefomgeving.

Handreiking ‘Activiteiten en milieuzonering’

De handreiking ‘Activiteiten en milieuzonering’ van de VNG biedt onder de Omgevingswet een nieuwe systematiek van milieuzonering en vervangt daarmee de publicatie ‘Bedrijven en milieuzonering’ onder de oude wetgeving. De nieuwe systematiek omvat geen koppeling meer van activiteiten aan milieucategorieën per Standaard Bedrijfsindeling

code (SBI-code) en de daarbij behorende richtafstanden. In plaats daarvan wordt getoetst aan concrete, juridisch bindende milieuwaarden voor geluid en geur. De systematiek drijft op inwaartse zonering op basis van geluid en geur. Bij de meeste activiteiten is geluid het maatgevende aspect, slechts een enkele activiteit is geurrelevant. De specifieke regels voor geluid en geur in de handreiking ‘Activiteiten en milieuzone-ring’ gelden aanvullend op de standaard gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan van gemeenten.

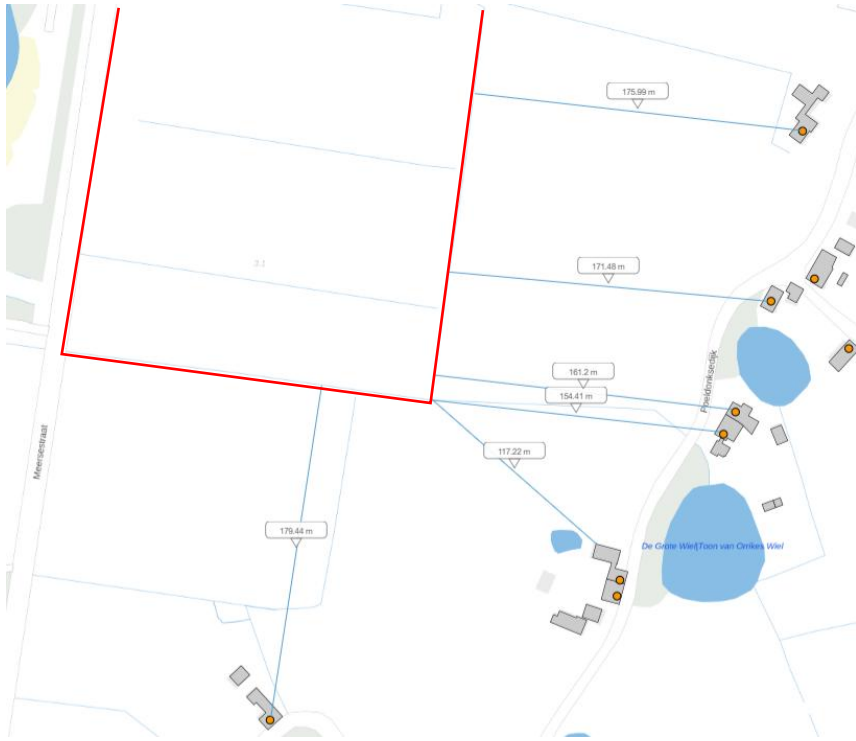
5.5.2 Onderzoek

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient onderzocht te worden of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij het projectgebied.

Het beoogde zonnepark betreft geen milieugevoelige functie. Omliggende milieubelastende bedrijven vormen daarmee geen belemmering voor het oprichten van een zonnepark waardoor een toets aan de omliggende milieubelastende bestemmingen achterwegen worden gelaten.

Ook dient te worden onderzocht, of het woon- en leefklimaat ter plaatse van omliggende woningen (milieugevoelige functies) niet onevenredig wordt aangetast als gevolg van het zonnepark. Daarom dient te worden getoetst of in de omgeving van het projectgebied functies voorkomen die een belemmering kunnen vormen voor de nieuwe ontwikkeling. Ten aanzien van de zonnepanelen zelf kan redelijkerwijs worden gesteld, dat geen milieuhinder (geluid, geur of stof) te verwachten is. Voor de bijbehorende transformatoren kan enige geluidproductie overdag worden verwacht. Een zonneweide met een verwachte opwekking van circa 10.000 MWh energie valt volgens de VNG- publicatie “Activiteiten en milieuzonering”, editie 2024 onder geluidruimte zone 1 (SBI 35). Ten opzichte van de woningen bevindt de zonneweide zich in de zone geluid beperkt. Dit betekent dat het geluid op de gevel als gevolg van de zonneweide niet meer mag zijn dan 45 dB(A).

Het projectgebied is gelegen ten zuiden van bedrijventerrein ‘De Brand’, met daartussen nog Zuid-Willemsvaart en de N279. In de directe omgeving van het gebied is weinig bebouwing aanwezig. De meest dichtbij gelegen woning ligt ten zuidoosten van het plangebied aan de Poeldonksedijk 7A, op een afstand van circa 117 meter. Ten oosten van het projectgebied zijn enkele woningen gesitueerd. Ook deze liggen op ruime afstand, namelijk ten minste 154 meter.

Figuur 12 Afstanden van projectgebied (rood omlijnd) tot omliggende woningen

De geluidbelasting op de woningen zal gelet op deze afstand dan ook lager zijn dan 45 dB(A). De transformatoren zijn verder alleen actief als er zon is. 's-Nachts zal er daarom geen geluidproductie plaatsvinden. Van geluidsoverlast afkomstig van de transformatoren zal daarom geen

sprake zijn. Er is sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.5.3 Conclusie

De realisatie van de ontwikkeling levert geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat in de omgeving op. Vanuit het milieuaspect activiteiten en milieuzonering is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.6 Elektromagnetische straling

5.6.1 Toetsingskader

Elektromagnetische velden

Magnetische velden ontstaan bij het transport en het gebruik van elektriciteit/stroom. Voorbeelden van voorzieningen die zorgen voor elektromagnetische velden zijn antennes, hoogspanningslijnen, mobiele telefoons en elektrische apparaten. De kracht van het elektromagnetische veld kan per voorziening verschillen. In het kader van de planologie zijn met name antennes en hoogspanningslijnen van belang, aangezien dit vaste objecten zijn.

In het kader van gezondheid en milieu is het bij nieuwe ontwikkelingen, waar sprake is van gevoelige gebouwen zoals woningen, scholen en kinderopvang, van belang dat er rekening wordt gehouden met magneetvelden. Dergelijke projecten moeten buiten een magneetveldzone liggen. De sterkte van elektromagnetische velden is het grootst dichtbij de bron en neemt af als de afstand tot de bron groter wordt.

Voorzorgsbeleid magneetvelden

Door de minister voor Klimaat en Energie is (samen met de toenmalig minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en in afstemming met de staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport) op 21 april 2023 een herijkt voorzorgsbeleid aan gemeenten, provincies

en netbeheerders gezonden inzake de gezondheidsrisico's van magneetvelden¹. De kern van het herijkte voorzorgbeleid voor magneetvelden is dat met de netbeheerders is afgesproken dat deze bronmaatregelen gaan treffen om de sterkte en grootte van magneetvelden zo veel mogelijk te beperken. Het beleidsadvies is erop gericht om zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat mensen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden die afkomstig zijn van elektriciteitsinfrastructuur en die gemiddeld over een jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla². De waarde van 0,4 microtesla geldt als gemiddelde voor een heel jaar. Tijdens dat jaar kan de veldsterkte regelmatig boven en onder de waarde van 0,4 microtesla komen. Het is een waarde uit voorzorg, die alleen van toepassing is bij bovengrondse hoogspanningslijnen. Daarnaast wordt in het advies geadviseerd om bij een ligging nabij een bovengrondse hoogspanningslijnen een magneetveldzone te berekenen. Op basis van deze berekening kan worden bekeken hoeveel gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone liggen.

5.6.2 Onderzoek

Uit onderzoek van het RIVM over gezondheid en elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations³ is geconcludeerd dat de sterkte van de velden afneemt wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 µT (jaargemiddelde) wordt bereikt op een afstand van 7 meter van het transformatorstation. Dit wordt door de Rijksoverheid als grenswaarde aangenomen bij situaties van langdurige blootstelling. Aangezien er geen woningen zijn gelegen op een afstand van minder dan 7 meter, maar de afstand tot bestaande woningen in de omgeving vele malen groter is, is nader onderzoek op elektromagnetische straling niet noodzakelijk. Gelet op de relatief ruime afstand van woningen tot het plangebied zal er voor de

omliggende woningen geen verslechtering plaatsvinden van het woon- en leefklimaat.

5.6.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect elektromagnetische straling is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.7 Geluid

5.7.1 (Spoor)wegverkeer

Toetsingskader

Geluid door (spoor)wegen

Het Bkl bevat geluidsregels voor onder meer (spoor)wegen. De regels voor geluid hebben een tweezijdige werking om de bescherming tegen geluidsbelasting vorm te geven. Enerzijds bij de aanleg of aanpassing van (spoor)wegen en anderzijds bij het mogelijk maken van nieuwe geluidsgevoelige gebouwen en locaties nabij een geluidsbron.

Geluidsgevoelige gebouwen

De geluidsgevoelige gebouwen worden aangewezen in artikel 3.20 van het Bkl. Het betreft gebouwen, waaronder een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat bijvoorbeeld een woon-, onderwijs- of zorgfunctie heeft.

Onderzoek

In de nabijheid van het plangebied zijn geen spoorwegen gelegen. Ten noorden van het plangebied ligt de N279 en ook zijn er enkele andere wegen nabij het plangebied gelegen. Echter betreft een zonneweide geen geluidgevoelig gebouw of terrein. Het uitvoeren van een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

¹ <https://www.kennisplatform.nl/verschil-tussen-limiet-100-microtesla-grens-0-4-microtesla/>

² https://www.infomil.nl/publish/pages/86406/beleidsadvies_vrom_2005_1.pdf

³ RIVM-rapport 609300011/2009. Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen

Conclusie

Dit aspect vormt geen belemmering voor de ontwikkeling.

5.7.2 Milieuzonering van zonnepark

Toetsingskader

In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen is het van belang te beschouwen in hoeverre een gewenste ontwikkeling inpasbaar is in de omgeving voor wat betreft het aspect geluid. Wanneer een milieubelastende functie mogelijk wordt gemaakt, dient te worden beschouwd in hoeverre sprake is van een acceptabele geluidssituatie ter plaatse van omliggende geluidsgevoelige objecten. Bij individuele milieubelastende functies, niet zijnde geluidsgezoneerde industrieterreinen, wordt het relevante toetsingskader gevormd door de Handreiking ‘Activiteiten en milieuzonering 2023’ van de VNG.

Onderzoek

Een zonnepark is een milieubelastende functie die zorgt voor de productie van geluid. Dit heeft te maken met de aanwezige transformatoren. Daarom zal moeten worden verkend in hoeverre sprake is van een acceptabele geluidssituatie ten opzichte van omliggende geluidsgevoelige objecten ten aanzien van geluid afkomstig van de zonneweide met bijbehorende installatie. Aangezien wordt voldaan aan de richtafstanden (o.a. voor geluid) ten opzichte van omliggende milieugevoelige functies, is het niet noodzakelijk een akoestisch onderzoek industrielawaai uit te voeren. Voor een verdere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 5.5 (activiteiten en milieuzonering).

Conclusie

Er is geen sprake van belemmeringen met betrekking tot het aspect geluid.

5.8 Geur

5.8.1 Toetsingskader

Geurhinder is onderdeel van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit is opgenomen in paragraaf 5.1.4.6 Bkl ‘Geur’, onderdeel van paragraaf 5.1.4 ‘Beschermen van de gezondheid en van het milieu’. Geurhinder kan door verschillende bedrijfs- of hobbyactiviteiten veroorzaakt worden. Hierbij valt te denken aan veehouderijen en andere agrarische activiteiten maar ook bijvoorbeeld rioolwaterzuiveringsinstallaties. Voor een evenwichtige toedeling van geurhinder dient het aspect geur onderzocht te worden:

- indien geurveroorzakende activiteiten in de buurt van bestaande geurgevoelige gebouwen en/of locaties worden toegelaten;
- indien geurgevoelige gebouwen en/of locaties in de buurt van bestaande geurveroorzakende activiteiten worden toegelaten.

Geurveroorzakende activiteiten

Het Bkl geeft enkel voor drie bedrijfsmatige activiteiten aan welke geurbelasting of afstand acceptabel wordt geacht:

1. Zuiveringstechnische werken (subparagraaf 5.1.4.6.2);
2. Houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf (subparagraaf 5.1.4.6.3);
3. Enkele andere agrarische activiteiten (subparagraaf 5.1.4.6.4).

Voor bedrijfsmatige activiteiten zoals onder meer industrie worden geen waarden en afstanden toegekend, enkel de algemene bepalingen van subparagraaf 5.1.4.6.1 zijn hierbij van toepassing. Ook in deze gevallen dient er rekening te worden gehouden met de geur afkomstig van deze activiteiten op geurgevoelige gebouwen.

Geurgevoelige gebouwen en locaties

Op grond van art. 5.91 lid 1 Bkl is er sprake van een geurgevoelig gebouw als een gebouw of een gedeelte van een gebouw een van de volgende functies onderbrengt:

- woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;

- onderwijsfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
- gezondheidszorgfunctie met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan;
- bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan.

Echter kan de gemeente in het omgevingsplan ook andere gebouwen, zoals logiesgebouwen of gevangenissen, of gedeeltes daarvan als geurgevoelig aanwijzen, mits er hoofdzakelijk sprake is van verblijf van mensen (art. 5.91 lid 4 Bkl). Daarnaast wordt op grond van artikel 5.91 lid 3 Bkl een nog niet bestaand gebouw, dat mag worden gebouwd op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, ook al als geurgevoelig gebouw beschouwd.

5.8.2 Onderzoek

Op grond van art. 5.91 lid 1 Bkl wordt voor onderhavig project geen geurveroorzakende activiteit noch een geurgevoelig gebouw gerealiseerd. Er is immers geen sprake een van de bovengenoemde functies. Nader onderzoek naar het aspect geur is niet noodzakelijk.

5.8.3 Conclusie

Het aspect geur vormt geen belemmering voor onderhavig project.

5.9 Gezondheid

5.9.1 Toetsingskader

In artikel 1.3 van de Omgevingswet worden de maatschappelijke doelen van de wet uiteengezet, waaronder het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving. Er bestaat landelijk de wens om gezondheid meer integraal en volwaardig te betrekken in het nationale en lokale beleid over de fysieke leefomgeving. De inrichting van de fysieke leefomgeving kan direct bijdragen aan de gezondheid van inwoners. Een gezonde leefomgeving ervaren bewoners namelijk als prettig, no-

dig uit tot gezond gedrag en biedt bescherming tegen negatieve omgevingsinvloeden.

Binnen de Omgevingswet hebben decentrale overheden de mogelijkheid om hun eigen gezondheidsambities en regels vast te leggen en uit te werken via instrumenten zoals de omgevingsvisie, omgevingsverordening en programma's. De beleidsambities met betrekking tot gezondheid kunnen sterk variëren per gemeente. Tevens hebben veel gemeenten ervoor gekozen om beleidsneutraal over te gaan naar de Omgevingswet. Dit houdt in dat voornamelijk in de beginfase na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, gemeenten nog geen tot weinig beleid zullen hebben met betrekking tot gezondheid. In een later stadium zal het beleid sterk per gemeente verschillen.

5.9.2 Onderzoek

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft een ontwerp Omgevingsvisie waarin verschillende thema's aan bod komen. Eén van de vier hoofdthema's is het 'aangenaam leven' in Sint-Michielsgestel. Dit hoofdthema heeft betrekking op wonen en alles wat samenhangt met en aangename woonomgeving. Hieronder vallen onderwerpen zoals het landschap, natuur, voorzieningen, gezondheid en veiligheid. De thema's zijn verder uitgewerkt in dromen en ambities en komen daarna samen in verschillende scenario's. Het hoofdthema 'aangenaam leven' omvat verschillende dromen en ambities:

- *We dromen van meer woningen, andere woningen en duurzame woningen. Woningen zijn goed geïsoleerd en wekken met zonnepanelen hun eigen energie op.*
- *In 2040 is de structuur voor groen/water robuust, zijn de cultuurhistorische waarden geborgd en versterkt en is de biodiversiteit genomen. De natuurgebieden, landgoederen, zandpaden en beekdalen worden beschermd, ze zijn beter verbonden met elkaar en met het groen binnen de bebouwde kom, tussen de dorpen en met de stad 's-Hertogenbosch. Bijvoorbeeld door het toevoegen van nieuwe*

natuur, zoals bossen en ecologische verbindingen. Er is meer aandacht voor het behouden, uitbreiden en verbeteren van de kwaliteit van het groen, zowel voor de natuur (biodiversiteit) als voor de toegankelijkheid en beleving van inwoners.

Voorliggend plan voorziet in de realisatie van een zonneweide, waarmee een duurzame energievoorziening wordt gerealiseerd. De realisatie van duurzame energievoorzieningen draagt bij aan een reductie van vervuiling en daarmee gepaard gaande schadelijke gezondheidseffecten, die door niet-duurzame energievoorzieningen (kunnen) worden veroorzaakt. Een zonnepark heeft zelf ook geen gezondheid beperkende werking. De transitie naar duurzame energievoorzieningen draagt dus ook bij aan het creëren van een gezonde leefomgeving. Ook het omzetten van landbouwgrond naar een zonnepark met bijbehorende groenvoorzieningen past in dit beeld en betekent onder meer een reductie van geurhinder. De realisatie van voldoende groen en waterberging in en rondom de zonneweide past eveneens bij het bereiken van een gezondere fysieke leefomgeving.

5.9.3 Conclusie

Het initiatief levert een bijdrage aan het bereiken van een gezonde fysieke leefomgeving.

5.10 Lichthinder en reflectie

5.10.1 Toetsingskader

Er zijn diverse locaties met kunstmatige verlichting, waaronder (auto-)snelwegen, woonkernen, industrie- en bedrijventerreinen, glastuinbouwbedrijven en sportterreinen. Deze verlichting kan verschillende negatieve effecten veroorzaken. Zo kunnen mensen hinder ondervinden wanneer ze zich niet kunnen onttrekken aan het aanwezige kunstlicht, terwijl ze daar wel behoefte aan hebben, bijvoorbeeld om te kunnen rusten of slapen. Licht van objecten langs (rijks)wegen, zoals een reclamezuil, kan ook hinder veroorzaken en daarmee onveilige situaties creëren. Verder kan kunstmatige verlichting in de nacht het gedrag van dieren

beïnvloeden, met mogelijke gevolgen zoals desoriëntatie, afstoting of aantrekking, wat kan leiden tot uitputting en sterfte. Kunstmatige verlichting kan ook fungeren als barrière voor dierlijke verplaatsingen. Deze negatieve effecten hebben niet alleen individuele gevolgen maar kunnen ook de instandhoudingsdoelstellingen van bepaalde soorten aantasten. Daarnaast kan kunstmatige verlichting leiden tot horizonvervuiling of het verminderen van de donkerte op grotere afstanden, zoals het zichtbaar zijn van verlichte objecten in een open landschap tot wel 5 à 10 kilometer.

Lichthinder is een thema dat decentrale overheden moeten afwegen. Het Bkl bevat daarom geen Rijksinstructieregels voor lichthinder, met uitzondering van rijksregels voor kunstlicht in de tuinbouw bij kassen, opgenomen in artikel 4.790 van het Bal.

5.10.2 Onderzoek

In het projectgebied zelf zijn geen functies en voorzieningen aanwezig, die lichthinder veroorzaken. Onderhavig initiatief maakt geen nieuwe functies mogelijk die gevoelig zijn voor lichthinder. Ook worden er geen functies mogelijk gemaakt, die tot lichthinder voor de omgeving leiden.

Wanneer een zonnepark in de buurt van een weg of woningen ligt, is lichthinder vanwege reflecties op voorhand niet uit te sluiten. Het plangebied ligt in dit geval nabij een N-weg, namelijk de N279 welke ten noorden van het plangebied van oost naar west loopt. Ook zijn er enkele woningen gesitueerd ten oosten en zuiden van het plangebied welke mogelijk lichthinder kunnen ervaren. Derhalve is er door ROM3D een reflectieonderzoek uitgevoerd welke is opgenomen in de bijlage. Hierin is de reflectie berekend voor het wegverkeer over de N279 in beide richtingen voor automobilisten en vrachtwagenchauffeurs. Ook is gekeken naar eventuele reflectiehinder voor omwonenden aan de zuid en oostkant van het zonnepark.

Uit het onderzoek blijkt dat er voor het wegverkeer geen reflectie is te zien. Er zal dus ook geen hinder ondervonden worden van eventuele reflectie. Voor omwonenden is wel enige reflectie te zien. Wanneer het zonnepark niet landschappelijk zou worden ingepast met bijvoorbeeld een struweelhaag, betreft dit de woningen aan de Poeldonksedijk 10 t/m 24. Afhankelijk van de exacte locatie is de reflectie van begin april tot begin september hinderlijk is tussen grofweg 20.00 en 21.00 uur (zomertijd) voor maximaal 25 minuten per dag. De reflectie kan alleen daadwerkelijk tot hinder leiden als de zonnepanelen te zien zijn. Als de zonnepanelen niet te zien zijn, door bijvoorbeeld beplanting of bebouwing, dan zal de reflectie ook niet te zien zijn. Binnenshuis kan alleen reflectie waargenomen worden als omwonenden door een raam naar buiten richting het zonnepark kijken ten tijde dat de reflectie optreedt. Buitenshuis alleen als er geen beplanting en bebouwing tussen het zonnepark en de omwonenden zijn. De struweelrand uit het inpassingsplan zal alle hinderlijke reflectie blokkeren, mits deze minimaal 2 meter hoog is. De minimale hoeveelheid reflectie die in dat geval nog te zien is, zal niet tot hinder leiden. In de plannen is dat ook het geval, het struweel zal (bijna) 2 keer zo hoog worden. Zodoende kan onevenredige hinder voor de woningen Poeldonksedijk 10 t/m 24 worden uitgesloten.

Voor de woningen aan de Poeldonk 25, 26 en 28 is er geen hinderlijke reflectie (vergelijkbaar met maskerende verblinding) te zien, maar alleen niet-hinderlijke reflectie (vergelijkbaar met oncomfortabele verblinding). Bij de woningen aan de Meersestraat 1 en de Poeldonksedijk 5, 7 en 7a is er geen reflectie te zien afkomstig van het zonnepark.

Samenvattend zal het zonnepark Poeldonk, in combinatie met de struweelhaag zoals beschreven in het inpassingsplan (welke voorwaardelijk verplichtend zal worden opgelegd), niet voor hinderlijke reflectie zorgen op het wegverkeer van de N279 en de onderzochte woningen in de omgeving. Daarmee vormt dit aspect geen belemmering voor de ontwikkeling.

5.10.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect lichtthinder is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.11 Luchtkwaliteit

5.11.1 Toetsingskader

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen ter bescherming van de gezondheid staan beschreven in de instructieregels opgenomen in het Bkl (paragraaf 5.1.4.1). Volgens deze regels gelden zogeheten omgevingswaarden voor onder andere de in de buitenlucht voorkomende stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀).

Aandachtsgebieden

De toetsing en monitoring van de luchtkwaliteit vindt plaats in de aandachtsgebieden. Aandachtsgebieden zijn locaties met hogere concentraties NO₂ en/of PM₁₀. Aandachtsgebieden voor zowel NO₂ als PM₁₀ staan vermeld in artikel 5.51, lid 2 van het Bkl. Aandachtsgebieden voor alleen PM₁₀ zijn aangewezen in artikel 5.51, lid 3 van het Bkl. In een aandachtsgebied moet de overheid de omgevingswaarden in acht nemen (artikel 5.51 Bkl).

Niet in betekende mate

De beoordeling van de luchtkwaliteit in een aandachtsgebied vindt niet altijd plaats. Voor een activiteit die niet in betekende mate (NIBM) bijdraagt aan de luchtverontreiniging, is geen toetsing aan de rijksomgevingswaarden voor NO₂ en PM₁₀ nodig. Uit artikel 5.53 en 5.54 van het Bkl volgt dat een project niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de toename van de concentratie NO₂ en PM₁₀ niet hoger is dan 1,2 µg/m³. Dat is 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een aangewezen categorie blijft. Onder deze ‘standaardgevallen NIBM’ vallen kantoren, woonwijken en het telen van gewassen. Dit moet wel onder een bepaalde omvang blijven conform artikel 5.54 van het Bkl. Valt een project binnen de genoemde categorie, maar niet binnen de gestelde grenzen? Het is dan mogelijk om alsnog via detailberekeningen aannemelijk te maken dat de 3%-grens niet wordt overschreden.
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Soms kan een kwalitatieve berekening voldoende zijn. Veel mensen bepalen met de NIBM-tool op een eenvoudige en snelle manier of een project in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Soms zijn detailberekeningen nodig als aanvulling op de NIBM-tool.

Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit

Sinds 1 januari 2023 wordt de luchtkwaliteit berekend en gemonitord via het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK).

5.11.2 Onderzoek

In onderhavig geval is er sprake van het oprichten van een zonneweide. Een zonneweide kent een zeer lage verkeersaantrekkende werking. Er zal uitsluitend sprake zijn van sporadisch verkeer ten behoeve van onderhoud, controle en beheer. Op voorhand kan redelijkerwijs worden gesteld dat het initiatief niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Omdat er geen sprake is van een gevoelige functie, is een onderzoek naar de achtergrondwaarden in het kader van het woon- en leefklimaat niet aan de orde. Het projectgebied ligt bovendien niet binnen een aandachtsgebied luchtkwaliteit.

5.11.3 Conclusie

Vanuit het milieuaspect luchtkwaliteit is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.12 Natuur en landschap

5.12.1 Toetsingskader

Wettelijke gebiedsbescherming

De Omgevingswet heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten en activiteiten mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden middels een voortoets. Projecten en activiteiten die een significant negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningplichtig (Natura 2000-activiteit). Indien nadelige effecten te verwachten zijn, welke niet significant zijn, geldt de specifieke zorgplicht. In dat geval moeten nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperkt, of ongedaan gemaakt worden.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 7.8 lid 2 Bkl van de Omgevingswet dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuur-netwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd (par. 4.2.2). Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden

zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform Omgevingswet, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom (bebouwingscontour houtkap). Wanneer houtopstanden worden gevelde, niet vallende onder artikel 11.111, lid 2 Bal, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 11.126 Bal). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 11.129 Bal om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud. Onder de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor houtopstanden (artikel 11.116 Bal). Indien natuurbescherming, instandhouding bosareaal of bescherming landschappelijke waarden in het geding komt, geldt een verplichting om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of achterwege te laten.

Soortenbescherming

Conform de Omgevingswet is een flora- en fauna-activiteit een 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. Dit heeft betrekking op vrijwel alle ruimtelijke activiteiten, en hiervoor geldt de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Er geldt een vergunningsplicht wanneer schadelijke handelingen worden uitgevoerd zoals beschreven in paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal. In tabel 5.3 staan de belangrijkste schadelijke handelingen uitgewerkt.

De Ow heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen

en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 11.37 Bal);
- Europees beschermde soorten (artikel 11.46 Bal);
- Nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 Bal).

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Ow (Bijlage IX onder A en B Bal). Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 Verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen vergunningplichtige activiteiten. De regels voor vogels en overige Europese soorten zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten gelden regels die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 5.3 zijn de vergunningplichtige activiteiten per regime weergegeven.

De Ow regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de activiteiten met schadelijke gevolgen. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen.

Onder de Omgevingswet is een specifieke zorgplicht opgenomen voor alle 'flora- en fauna-activiteiten' (11.27 Bal). Hierin wordt gesteld dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen, beperkt of ongedaan gemaakt. Dit geldt voor alle beschermde soorten, alsmede soorten

van de rode lijsten, en voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats. Voor deze soorten wordt vastgesteld of nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Is dit niet mogelijk, dan dienen preventieve maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal een ontheffing / omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met schadelijke handelingen aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing / vergunning kan dan onder voorwaarden worden verleend.

5.12.2 Onderzoek

Voor onderhavige ontwikkeling is een quickscan natuurwaarden uitgevoerd. Deze is als bijlage opgenomen bij onderhavige ruimtelijke motivering. Hieronder worden de belangrijkste conclusies beschreven. Voor de volledige rapportage met bevindingen wordt verwezen naar de bijlagen.

Vogels

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, wespendif en sperwer

In de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn bomenrijen en bosschages gelegen, welke geschikt geacht worden als nestlocatie voor voornoemde soorten. Ten tijde van het veldbezoek stonden deze bomen vol in blad. Het was daardoor niet mogelijk om de bomen op (grote) nesten te controleren. In één van de bomen in de ten westen van de onderzoekslocatie gelegen bosschage, welke nog niet vol in blad stond, is reeds een nest aangetroffen. Het betreft vermoedelijk een eksternest.

De omgeving van de onderzoekslocatie biedt geschikt leefgebied aan boomvalk, buizerd, ransuil, havik, sperwer en wespendif, vanwege de aanwezigheid van akker- en graslanden, bosschages en een klein bosgebied, watergangen en een waterplas. Op de onderzoekslocatie is daarnaast (in beperkte mate) sprake van geschikt foerageergebied voor deze soorten. Roofvogels hebben over het algemeen een groot jachtterritorium, waardoor bij de voorgenomen plannen geen sprake zal zijn van een wezenlijke afname van foerageergebied.

Bij de voorgenomen werkzaamheden zullen geen potentiële nestlocaties vernietigd worden, aangezien geen bomen gekapt zullen worden. Wel is mogelijk sprake van verstoring van broedgevallen. Het wordt dan ook aanbevolen om de werkzaamheden buiten het broedseizoen van boomvalk, buizerd, ransuil, havik, sperwer en wespendif uit te voeren. Indien dit onverlet niet mogelijk is, zullen de benodigde onderzoek uitgevoerd worden

Kerkuil en steenuil

De onderzoekslocatie wordt vanwege de grootschalige aard en het grotendeels ontbreken van elementen als heggen en rust-/uitkijpunten niet geschikt geacht als leefgebied voor steenuil. Verder zijn op de onderzoekslocatie en de directe omgeving hiervan geen geschikte nestmogelijkheden voor kerkuil en steenuil aangetroffen. Gezien de afstand tot nestlocaties van steenuil in de omgeving, is het niet te verwachten dat steenuil gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Mogelijk maakt kerkuil wel gebruik van de onderzoekslocatie om te foerageren. Kerkuil heeft echter een groot jachtterritorium, waardoor bij de voorgenomen werkzaamheden geen wezenlijke afname in het foerageergebied plaatsvindt.

Grote gele kwikstaart

Op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving hiervan zijn enkel stilstaande wateren aanwezig en ontbreekt het aan geschikte nestmogelijkheden in de vorm van boomwortels in natuurlijke oevers of onder

bruggen, waardoor deze niet geschikt geacht worden als nestlocatie voor grote gele kwikstaart. De waarnemingen uit de NDFF van grote gele kwikstaart hebben met name betrekking op het ten noorden gelegen kanaal de Zuid-Willemsvaart. Mogelijk maakt de grote gele kwikstaart wel gebruik van de onderzoekslocatie als foerageergebied. In de omgeving zijn echter veel alternatieven aanwezig, in de vorm van de Meerse Plas, verschillende watergangen, greppels en sloten, en het kanaal. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van grote gele kwikstaart is bij de voorgenomen werkzaamheden dan ook niet aan de orde.

Ooievaar

Op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving hiervan zijn geen geschikte nestlocaties voor ooievaar aangetroffen. Wel is sprake van geschikt foerageergebied op de onderzoekslocatie, in de vorm van akker- en grasland. In de omgeving zijn echter veel alternatieve wei- en akkerlanden aanwezig waar de ooievaar gebruik van kan maken. Bij de voorgenomen werkzaamheden zal dan ook geen overtreding van de Omgevingswet optreden ten aanzien van ooievaar. De onderzoekslocatie zal wegens de ecologische inrichting naar alle waarschijnlijkheid geschikter worden als foerageergebied voor ooievaar.

Roek

Op de onderzoekslocatie zijn geen indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van een roekenkolonie, in de vorm van een groot aantal nesten, zichtwaarnemingen van roek en grote hoeveelheden uitwerpselen. Op basis van de quickscan kan dan ook uitgesloten worden dat sprake zal zijn van overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van roek.

Categorie 5 broedvogels

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk hollenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Er

zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Ten aanzien van broedvogels dient, om schadelijke handelingen op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of een controle moet de aanwezigheid van een broedgeval kunnen uitsluiten.

Overige broedvogels

De beplanting op de onderzoekslocatie en de directe omgeving hiervan kan nestgelegenheid bieden aan broed-vogelsoorten zoals houtduif, kleine karekiet, merel, winterkoning, zwartkop, tjiftjaf en wilde eend. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningplichtig geval zijn te voorkomen.

Vleermuizen

De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en er zijn geen bomen met holten aanwezig, waardoor uitgesloten kan worden dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van vleermuizen is niet aan de orde.

Ten noorden en westen van de onderzoekslocatie bevinden zich bomenrijen en bosschages. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de aard van de ingreep, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie. Hierbij is het van belang dat geen nachtelijke verlichting uitstraalt op de bomenrijen en bosschages gedurende de werkzaamheden en in de toekomstige situatie.

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foeraageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. In de directe omgeving is meer geschikt foeraageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het

betreft wegbermen, bosranden, (sier)tuinen, plassen en overige watergangen.

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen vliegroutes verstoord, vooropgesteld dat de bomen in de omgeving die als potentiële vliegroute kunnen fungeren, gehandhaafd blijven bij de herbestemming van de onderzoekslocatie en geen toename van nachtelijke verlichting plaatsvindt.

Overige zoogdieren

Steenmarter

De onderzoekslocatie wordt mogelijk wel gebruikt door steenmarter als foerageergebied. In de omgeving zijn echter veel alternatieve foerageergebieden aanwezig, bijvoorbeeld in de vorm van nabijgelegen akker- en weilanden en bosschages. Mogelijk doorkruist de steenmarter incidenteel wel de onderzoekslocatie maar zal het planvoornemen geen negatieve effecten hebben voor het foerageergebied van deze soort. Voor deze individuen geldt de algemene zorgplicht.

Bever

De bosschage ten noorden van de onderzoekslocatie is geschikt als leefgebied voor de bever. Er zijn hier enkele vermoedelijke beverglijbanen aangetroffen. Gedurende het veldbezoek was de bosschage niet toegankelijk, aangezien deze aan alle zijden omzoomd wordt door watergangen. Een aanvullende inspectie wordt noodzakelijk geacht om te kunnen bepalen of sprake is van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van bever in de directe omgeving van de onderzoekslocatie, welke mogelijk verstoring ondervindt van de voorgenomen plannen. Deze inspectie is door Econsultancy uitgevoerd in combinatie met de das en zal verderop in deze paragraaf nader worden toegelicht.

Op de onderzoekslocatie is in delen van het jaar geschikt foerageergebied voor de bever voorhanden, namelijk wanneer de percelen voor de maïsteelt in gebruik zijn. In de omgeving zijn echter veel alternatieve foerageergebieden voor bever voorhanden, in de vorm van akkerlanden, bosschages en oevers van watergangen.

Eekhoorn

De eekhoorn komt in de omgeving van de onderzoekslocatie voor. De onderzoekslocatie biedt geen geschikt foerageergebied aan de eekhoorn. De eekhoorn nestelt in bomen, en ook wel in boomholten. Bij de voorgenomen werkzaamheden zullen de bomen op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving hiervan onaangetast blijven, waardoor eventuele eekhoornnesten niet verwijderd zullen worden. Daarnaast zal de onderzoekslocatie naar alle waarschijnlijkheid enkel geschikter worden voor eekhoorn door de geplande ecologische inrichting. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van eekhoorn kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Das

De onderzoekslocatie vormt geschikt foerageergebied voor dassen. Houtwallen, greppels of andere oneffen terreinen die op en rond de onderzoekslocatie aanwezig zijn, bieden daarnaast ruimte voor een burcht. Gedurende het veldbezoek is de onderzoekslocatie nauwkeurig onderzocht op dassensporen, zoals graafputjes of achtergebleven haren. Op de onderzoekslocatie zijn loopsporen en enkele graafputjes van das aangetroffen. Daarmee is aangetoond dat de das gebruik maakt van de onderzoekslocatie als foerageergebied. Op de onderzoekslocatie en direct aangrenzend hiervan zijn geen vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van das aangetroffen. In het kader van de ontwikkeling van twee zonneweides aan de Kloosterstraat en Bosscheweg heeft in 2023 reeds een onderzoek door Econsultancy plaatsgevonden naar de functie van het gebied voor das (Bijlage 9, aanvullend onderzoek das). Hieruit is gebleken dat in de omgeving van de onderzoekslocatie twee burchten actief in gebruik waren door das. In het kader van het huidige onderzoek

wordt voorgesteld om een aanvullende inspectie uit te voeren, om te bepalen of de afgelopen jaar verzamelde gegevens nog actueel zijn. Deze inspectie is uitgevoerd en opgenomen in de bijlage. Navolgend worden de belangrijkste conclusies beschreven.

Resultaten aanvullende inspectie naar das en bever

Ten behoeve van de aanleg van twee zonneweides ten westen van de Meerse Plas heeft reeds in 2023 in opdracht van Lightsource Renewable Energy een dassenonderzoek plaatsgevonden door Econsultancy (rapport 15497.004, versie D4, d.d. 4 december 2023). Uit deze aanvullende inspectie is bepaald dat deze gegevens nog actueel zijn. Gezien de onderzoekslocatie in de huidige staat slechts marginaal geschikt geacht wordt voor das als foerageergebied en in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn waar de das volop gebruik van maakt, wordt het voldoende geacht om specifieke inrichtings- en beheersmaatregelen voor das uit te werken in een ecologisch werkprotocol. Het betreft het werken tussen zonsopgang en zonsondergang, het faseren van de werkzaamheden en het voorkomen van materiaalopslag op wissels. Deze maatregelen komen andere soorten die gebruik maken van de wissels en/of schemer- en nachtactief zijn, tevens ten goede.

In de memo met inrichtingsmaatregelen van 31 mei (Bijlage 10, memo met inrichtingsmaatregelen, project 24424.007) wordt reeds een voorstel gedaan voor inrichtingsmaatregelen ten aanzien van das. Deze maatregelen dienen tevens verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol, om te borgen dat overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van das te allen tijde voorkomen wordt.

De projectlocatie wordt bijvoorbeeld voorzien van struweelhagen. De struweelhagen bieden in een deel van het jaar voedselgelegenheid aan de das. Verder zorgen deze voor beschutting. Er zal gekozen worden voor besdragende struiken die over het jaar verspreid vruchten dragen, waardoor het voedselaanbod van de das wordt verhoogd. Poeldonk bestaat uit watergangen die het kenmerkende patroon vormen voor de

projectlocatie. Door de aanleg van takkenrillen nabij oevers van watergangen wordt een lijnvormig element gecreëerd, dat ter oriëntatie en als schuilgelegenheid kan dienen voor das. De beoogde zonneweide zal met de inrichtingsmaatregelen toegankelijk blijven voor de das. Dit is van belang voor de migratieroute van de das. De maatregelen welke getroffen worden voldoen aan de eisen zoals gesteld in het kennisdocument van de das (BIJ12, 2017).

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft ten aanzien van de das een aanvullende onderbouwing gevraagd welke door BKK advies (rapport 240349a.BKK, d.d. 22 april 2025) is opgesteld. Het rapport is opgenomen in de bijlage. Zij concluderen dat als gevolg van de voorgenomen maatregelen de 10,4 ha, die wordt gereserveerd voor het plaatsen van de pv-installaties, de foerageerfunctie niet zal verliezen maar dat dit nog steeds als secundair leefgebied gezien kan worden. De overige 10,6 ha van het totaal wordt biodivers ingericht, waarbij maatregelen getroffen worden welke in lijn zijn met de eisen zoals deze gesteld zijn in het kennisdocument das (BIJ12, 2017).

De maatregelen worden gerealiseerd in de vorm van:

- het versterken van bestaande groenstructuren welke kunnen dienen als corridor tussen leef- en foerageergebied;
- het realiseren van struweelrijke hagen welke zowel een functie als looproute als een foerageerfunctie voor de das kunnen bieden;
- het grasland onder/rond de panelen biedt naast ruimte voor (broed)vogels ook een jaarrond beschikbare voedselbron voor dasen.

Wanneer de in de diverse stukken beschreven maatregelen genomen en onderhouden worden, is het aanvragen van een Omgevingsvergunning voor de das naar verwachting niet noodzakelijk. Wel dienen de maatregelen geborgd te worden in een ecologisch werkprotocol en in de inrichtings- en beheerplanen van de diverse zonneweides.

Er zijn tijdens de aanvullende inspectie geen (potentiële) vaste rust- en/of voortplantingsplaats van bever aangetroffen. De tijdens de quickscan natuurwaarden aangetroffen (bever)glijbaan behoort, gezien het ontbreken van andere sporen van bever, toe aan andere soorten.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, hermelijn en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze soorten kunnen gebruikmaken van de watergangen op de onderzoekslocatie en de directe omgeving hiervan als lijnvormig element om dekking te bieden gedurende het foerageren en migreren tussen vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Indien de watergangen en oevers bij de voorgenomen werkzaamheden aangetast worden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een aanvullend onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd te worden.

Waterspitsmuis

De oevers van de greppels op de onderzoekslocatie zijn op veel plekken redelijk begroeid. Verder zijn de greppels erg voedselrijk, wegens de ligging tussen intensief gebruikte akkerlanden. Op enkele plekken is sprake van struweelbegroeiing op de oevers, in de vorm van jong houtopschot met soorten als berk en wilg. Het betreft met name de directe omgeving van de watergangen die onder het beheer van het Waterschap vallen, op de grens van de onderzoekslocatie. Verder betreft het de greppels grenzend aan de ten noorden van de onderzoekslocatie gelegen bosschage. Een aanvullend onderzoek naar waterspitsmuis wordt niet noodzakelijk geacht, mits de watergangen en oevers onaangetast blijven en er gewerkt zal worden conform een ecologisch werkprotocol. Er is daarom besloten om zowel de watergangen als de oevers niet mee te nemen in de ontwikkeling waardoor deze onaangetast blijven. Ook zal er gewerkt worden conform ecologisch werkprotocol.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, egel en rosse woelmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat licht beschermde soorten verstoord worden. Gedurende het veldbezoek zijn enkele hazen waargenomen. Het wordt aanbevolen om de werkzaamheden conform een ecologisch werkprotocol uit te voeren, om verstoring van haas, konijn en overige zoogdieren zoveel mogelijk te voorkomen. Er zal derhalve een ecologisch werkprotocol worden opgesteld om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen.

Reptielen

Levendbarende hagedis

Op de onderzoekslocatie is sprake van akker- en grasland, dat benut wordt voor agrarische doeleinden. Er is slechts in zeer beperkte mate sprake van verschillende microklimaten, en er is sprake van abrupte overgangen tussen greppels en akkerland, in plaats van de gewenste structuurrijke en geleidelijke overgangszones. Op basis van het ontbreken van geschikt habitat kan de aanwezigheid van levendbarende hagedis op de onderzoekslocatie worden uitgesloten. Overtreding ten aanzien van beschermde reptielen kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Wel kunnen reptielen (en amfibieën, zie navolgend) van de struweelranden gebruik maken om door het gebied te foerageren. Er worden namelijk diervriendelijke openingen op strategische plekken in het hekwerk geplaatst.

Amfibieën

Alpenwatersalamander

Op de onderzoekslocatie ontbreekt het vanwege het agrarische karakter grotendeels aan geschikt landhabitat voor de soort. Grenzend aan de onderzoekslocatie (zowel aan de noordzijde als aan de westzijde) is wel

geschikt landhabitat voor de Alpen-watersalamander voorhanden. Mogelijk maakt de Alpenwatersalamander dan ook gebruik van de greppels en watergangen in de omgeving van struweelbegroeiing als voortplantingshabitat. Bij het aantasten van deze greppels en watergangen vindt daarmee mogelijk verstoring van de Alpenwatersalamander plaats. De Alpenwatersalamander is minder gevoelig voor predatie door vissen dan de kamsalamander.

Een aanvullend onderzoek naar alpenwatersalamander wordt niet noodzakelijk geacht, mits de watergangen en oevers onaangetast te blijven en er gewerkt zal worden conform een ecologisch werkprotocol. Er is daarom besloten om zowel de watergangen als de oevers niet mee te nemen in de ontwikkeling waardoor deze onaangetast blijven. Ook zal er gewerkt worden conform ecologisch werkprotocol.

Kamsalamander

De watergangen op de onderzoekslocatie zijn met elkaar verbonden en in de grotere watergangen zijn vissen aanwezig. Daarmee kan uitgesloten worden dat de kamsalamander zich voortplant in de greppels op de onderzoekslocatie. Wegens het ontbreken van dichte vegetaties op de onderzoekslocatie, kan tevens het voorkomen van landhabitat van de kamsalamander uitgesloten worden. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van kamsalamander kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Heikikker en poelkikker

De onderzoekslocatie biedt vanwege de agrarische aard, het voedselrijke karakter van het water en het ontbreken van geschikte voortplantingswateren geen geschikt voortplantings- en landhabitat aan de heikikker en poelkikker. Overtreding van de Omgevingswet kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. De greppels op de onderzoekslocatie kunnen voortplantingshabitat bieden aan deze en andere algemene amfibieën. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigtes, bijvoorbeeld aan de oevers. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten. Er zal derhalve een ecologisch werkprotocol worden opgesteld om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen.

Vissen

Grote modderkruiper

De greppels en watergangen op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving hiervan worden hiermee geschikt geacht als habitat voor de grote modderkruiper.

Indien ten behoeve van de voorgenomen plannen werkzaamheden aan de watergangen uitgevoerd zullen worden, dient voorafgaand een aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper plaats te vinden. Er is daarom besloten om zowel de watergangen als de oevers niet mee te nemen in de ontwikkeling waardoor deze onaangetast blijven. Nader onderzoek is dan ook niet aan de orde.

Algemene vissen

Ten aanzien van algemene vissen geldt dat bij eventuele dempingswerkzaamheden verstoring van individuen kan optreden. Voor algemene vissen geldt de zorgplicht.

Ongewervelden

Libellen

De onderzoekslocatie wordt vanwege het open en agrarische karakter niet geschikt geacht als habitat voor deze en andere beschermde libellen. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde libellen is niet aan de orde.

Vlinders

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF waarnemingen bekend van grote vos, grote weerschijnvlinder, iepen-page, kleine ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart. Tijdens het veldbezoek is de onderzoekslocatie gecontroleerd op voor deze en andere beschermde vlindersoorten geschikte waardplanten. De meeste waardplanten waren gedurende het veldbezoek reeds herkenbaar, vanwege de tijd in het jaar waarin het veldbezoek uitgevoerd is. Hierbij is geconcludeerd dat geen waardplanten van iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (wilde kamperfoelie) aanwezig waren. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van iepenpage en kleine ijsvogelvlinder kan dan ook op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Grote vos

Op de onderzoekslocatie zijn enkele bos- en schietwilgen aanwezig. Het betreft echter jong houtopschot, waardoor niet voldaan wordt aan de criteria waar de waardbomen voor grote vos aan dienen te voldoen (hoge, vrijstaande bomen). Verder is slechts in zeer beperkte mate geschikt foerageergebied aanwezig voor grote vos. Naar alle waarschijnlijkheid zal de onderzoekslocatie middels de ecologische inrichting enkel geschikter worden voor grote vos. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van grote vos kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Grote weerschijnvlinder

De onderzoekslocatie biedt vanwege de open en agrarische aard geen geschikt habitat aan de grote weerschijnvlinder, ondanks dat enkele

voor de soort geschikte waardplanten aanwezig zijn (boswilg). Het betreft daarnaast jong houtopschot, en de grote weerschijnvlinder zet zijn eitjes af op hoge, volgroeide bomen. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van grote weerschijnvlinder kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart

Op de onderzoekslocatie zijn geschikte waardplanten voor teunisbloempijlstaart aanwezig, in de vorm van basterdwederik en enkele kattenstaarten. Echter wordt de onderzoekslocatie vanwege het intensieve agrarische karakter en het ontbreken van een strooisellaag voor de poppen om in te overwinteren niet geschikt geacht als habitat voor de teunisbloempijlstaart. Mogelijk maakt de teunisbloempijlstaart wel gebruik van de onderzoekslocatie om te foerageren. In de omgeving zijn echter veel geschikte alternatieven voorhanden, in de vorm van (weg)bermen, akkerlanden, oevers van watergangen en braakliggende terreinen. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van teunisbloempijlstaart kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Vermiljoenkever

De vermiljoenkever heeft vochtige bossen, houtwallen en lanen met bomen en dikke takken die recent zijn doodgegaan als habitat. Ook meer solitaire of opgestapelde boomstammen kunnen gekoloniseerd worden. Dergelijke elementen zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig, waarmee de aanwezigheid van vermiljoenkever op basis van de quickscan kan worden uitgesloten.

Groot spiegelklokje

De onderzoekslocatie wordt vanwege de intensieve agrarische aard en het voedselrijke karakter niet geschikt geacht als groeiplaats voor het groot spiegelklokje. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van groot spiegelklokje kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Specifieke zorgplicht

Voor de specifieke zorgplicht soorten geldt dat negatieve gevolgen voor belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats van deze soorten dienen te worden voorkomen. Op de onderzoekslocatie zijn foerageergebied en/of rustlocaties van haas, konijn en diverse soorten vogels, zoals patrijs, veldleeuwerik en gele kwikstaart, aanwezig. Middels de geplande ecologische inrichting zal de onderzoekslocatie naar verwachting geschikter worden voor deze en andere Rode Lijst soorten. De werkzaamheden dienen conform een ecologisch werkprotocol uitgevoerd te worden.

Gebiedsbescherming

Het projectgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek' op circa 3,2 km afstand. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van een zonneweide en bijbehorende installaties betreft, kan een significante toename aan stikstofdepositie tijdens de aanlegfase en gebruiksfase op de omliggende Natura 2000-gebieden vanwege het planvoornemen niet op voorhand worden uitgesloten. Derhalve is er een stikstofdepositieberekening uitgevoerd, welke is opgenomen in als bijlage 8 van onderhavige ruimtelijke motivering.

Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt dat bij zowel de aanlegfase als de gebruiksfase geen rekenresultaten hoger zijn dan 0,00 mol/ha/jaar. Daarmee kunnen op voorhand negatieve effecten op Natura 2000-gebieden vanwege stikstofdepositie uitgesloten worden. Overige externe effecten kunnen vanwege de grote afstand tot Natura 2000-gebieden eveneens worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich grenzend aan de westzijde van de onderzoekslocatie. Gezien de aard van de voorgenomen ingreep zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht, mits geen toename van licht en geluid optreedt ten aanzien van het onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland.

Houtopstanden

Op de onderzoekslocatie is één zomereik aanwezig. Deze blijft behouden bij de voorgenomen plannen, waardoor vervolgstappen niet noodzakelijk zijn.

5.12.3 Conclusie

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is onderzocht en opgenomen in de bijlage. Hierin is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten.

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van genoemde werkzaamheden in acht wordt genomen.

5.13 Omgevingsveiligheid

5.13.1 Toetsingskader

Omgevingsveiligheid (voorheen: externe veiligheid) heeft betrekking op de mogelijkheden een brand, ramp of crisis te voorkomen, te beperken

en te bestrijden. Het beschermen van personen in gebouwen en op locaties in de omgeving van risicovolle activiteiten is cruciaal. Daarnaast is het beperken van schade aan de fysieke leefomgeving bij een ongeval van een risicovolle activiteit van groot belang. De instructieregels van het Rijk hiervoor zijn vastgelegd in het Bkl en het Bal.

Kwetsbare gebouwen en locaties

In het Bkl is onderscheid gemaakt in 3 categorieën ‘gebouwen en locaties’ waarvoor de regels bescherming bieden:

1. Zeer kwetsbaar (alleen gebouwen);
2. Kwetsbaar (gebouwen en locaties);
3. Beperkt kwetsbaar (gebouwen en locaties).

Bij het bepalen van de kwetsbaarheid wordt gekeken naar het aantal personen dat gelijktijdig aanwezig is, de duur van hun aanwezigheid, en in hoeverre zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een incident. De aanwijzing van bovenstaande categorieën ‘gebouwen en locaties’ staat in bijlage VI van het Bkl.

Risicobronnen

Risicobronnen zijn activiteiten met externe veiligheidsrisico's. In bijlage VII van het Bkl zijn activiteiten aangewezen die risicobronnen vormen.

Het gaat om de volgende soorten activiteiten:

- activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Bal;
- het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor;
- buisleidingen met gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal;
- windturbines die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Bal.

In het van rechtswege ontstane omgevingsplan van de gemeente Sint-Michielsgestel worden beperkingen met betrekking tot externe veiligheid genoemd, waarbij milieubelastende activiteiten, transportroutes en buisleidingen aan bod komen (artikel 22.39b).

Naast de eerdergenoemde activiteiten die als risicobronnen worden beschouwd, bevat het Bkl ook instructieregels voor de volgende risicobronnen:

- opslaan, bewerken en her verpakken van vuurwerk (afdeling 5.1.2.4);
- opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik (afdeling 5.1.2.5);
- exploiteren van een IPPC-installatie voor het maken van explosieven (afdeling 5.1.2.5);
- opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor militair gebruik (afdeling 5.1.2.5 Bkl).

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar dat één persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof. De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico moet in acht genomen worden. De grenswaarden voor het plaatsgebonden risico zijn ruimtelijk vertaald naar afstanden tot gebouwen en locaties. Gebouwen en locaties die als (zeer) kwetsbaar worden beschouwd mogen niet binnen de plaatsgebonden risicocontour 10⁻⁶-contour van een activiteit vallen.

Groepsrisico, aandachtsgebieden en voorschriftengebieden

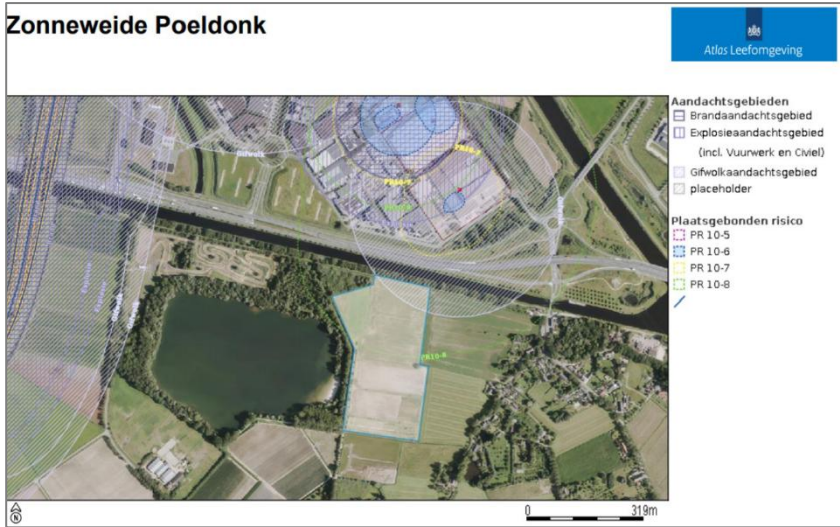
Het groepsrisico is een concretisering van de wettelijke verplichting dat het omgevingsplan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet inhouden ook met het oog op het waarborgen van de veiligheid. Het groepsrisico gaat over de kans per jaar dat tien of meer personen overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een aandachtsgebied (artikel 5.15, lid 1 Bkl). Er zijn drie typen aandachtsgebieden (artikel 5.12 Bkl):

1. brandaandachtsgebied;
2. explosieaandachtsgebied;
3. gifwolkaandachtsgebied.

Voor beperkt kwetsbare, kwetsbaar en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties binnen een aandachtsgebied moet het bevoegd gezag het groepsrisico verantwoorden en moet advies bij de Veiligheidsregio worden ingewonnen (artikel 5.2 Bkl).

5.13.2 Onderzoek

In de directe omgeving van het projectgebied ligt de provinciale weg N279 en zijn er ten noorden aan de overkant van de Zuid-Willemsvaart 3 risicobronnen vanwege de aanwezige bedrijven gesitueerd. Het projectgebied is hierdoor voor een klein gedeelte gelegen in het gifvolkaan-dachtsgebied van een van deze bedrijven. Zie ook navolgende uitsnede van de Atlas Leefomgeving.

Figuur 13 Uitsnede Atlas Leefomgeving ter plaatse van het projectgebied

Het in gebruik hebben van zonnepanelen is in het Besluit Kwaliteit Leef-omgeving niet aangewezen als een risicovolle milieubelastende activiteit of beperkt kwetsbaar, kwetsbaar of zeer kwetsbaar gebouw. Omdat er slechts beperkt en kortdurend personen in het projectgebied verblijven,

heeft de ontwikkeling geen invloed op de hoogte van het groepsrisico. Het groepsrisico hoeft in dat geval niet verantwoord te worden.

Een risico wat wel in acht moet worden genomen bij de realisatie van een zonneweide is depositie. Depositie is de neerslag of afzetting van luchtverontreinigende stoffen op bodem, water, planten dieren of gebouwen. Het gaat in milieu verband om depositie van verzurende en ver-mestende stoffen. Bij een zonneweide kan dit voorkomen wanneer de zonnepanelen betrokken zijn bij een brand waarbij als gevolg verbran-dingsproducten en onverbrande resten neerslaan. Deze scherpe delen kunnen dan bijvoorbeeld leiden tot letsel bij personen of grazend vee. Ook kan de depositie toxisch zijn en leiden tot vervuiling van de bodem, water en gewassen.

Omdat brand kan ontstaan in een zonnepaneel, een bijbehorende instal-latie (omvormer of inkoopstation) of in grasland nabij de zonnepanelen is brand het voornaamste risico. Dergelijke branden kunnen leiden tot een snelle branduitbreiding wat mogelijk tot schade aan installaties, na-tuur en omgeving kan leiden. Om brand, en daarmee depositie, te voor-komen zullen de adviezen uit de ‘Handreiking Risicobeheersing advies veilige PV-Systemen’ van het NIPV worden gevolgd. Deze maatregelen hebben betrekking op brandveiligheid, bluswater en bereikbaarheid. Op deze manier worden de risico's flink beperkt en is er wat betreft het as-pect omgevingsveiligheid sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

5.13.3 Conclusie

Het aspect omgevingsveiligheid vormt geen belemmering voor onderha-vig project.

5.14 Trillingen

5.14.1 Toetsingskader

Trilling kan nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet beschermt (delen van) trillinggevoelige

gebouwen en de mensen die daarin verblijven tegen trillingen van activi-teiten (art. 5.80 Bkl). Hieronder vallen gebouwen met een woonfunctie, onderwijsfunctie, gezondheidszorgfunctie, bijeenkomstfunctie voor kin-deropvang met bedgebied en de bijbehorende nevengebruiksfuncties.

Bij het mogelijk maken van trillinggevoelige gebouwen (zoals woningen) in de buurt van spoorwegen moet het aspect trilling worden beoordeeld in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Zo moet in beginsel binnen een afstand van 100 meter van een spoor-weg het risico op trillinghinder worden beoordeeld. In sommige gevallen is het nodig om het onderzoeksgebied uit te breiden tot 250 meter aan weerszijden van het spoor. Hier kan bijvoorbeeld sprake van zijn als er reeds klachten door trillinghinder van het spoor op een grotere afstand dan 100 meter bestaan.

Om de mogelijke trillingshinder in kaart te brengen kunnen de SBR-richt-lijn, de Beleidsregel Trillingshinder Spoor en de Handreiking Nieuwbouw en Spoortrillingen worden gebruikt.

5.14.2 Onderzoek

De ontwikkeling maakt geen trillinggevoelige gebouwen of trillinghinder veroorzakende activiteiten mogelijk. Een nadere toetsing aan dit aspect kan daarom redelijkerwijs achterwege blijven.

5.14.3 Conclusie

Het aspect trillingen vormt geen belemmering voor de ontwikkeling.

5.15 Verkeersgeneratie, -afwikkeling en parkeren

5.15.1 Toetsingskader

Bij het toelaten van een nieuwe functie moet worden aangetoond of sprake is van een (extra) parkeerbehoefte voor auto's en fietsen en wat het effect is op de bereikbaarheid en de verkeersafwikkeling. Er mag geen onaanvaardbaar effect op de omgeving optreden.

Om te bepalen wat de effecten van de activiteit op de verkeersaantrekkende werking van het projectgebied zijn, kan gebruik worden gemaakt van de kengetallen van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW) (publicatie 381). Deze kengetallen zijn algemeen erkend en geven een indicatie van de met de ontwikkeling gepaard gaande extra verkeersgeneratie. Ook bieden ze richtlijnen voor het aantal te realiseren parkeerplaatsen. De CROW-kengetallen zijn richtlijnen waarvan afgeweken kan worden. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om zelf parkeerbeleid met parkeernormen vast te stellen waar nieuwe ontwikkelingen aan moeten voldoen. De gemeente Sint-Michielsgestel heeft dit gedaan in de Beleidsregels parkeernormen Sint-Michielsgestel. De activiteit dient in dit geval aan het gemeentelijk beleid te worden getoetst.

5.15.2 Onderzoek

Verkeer

In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit agrarische gronden. De nieuwe functie heeft een verwaarloosbare verkeersaantrekkende werking. Er zal uitsluitend sprake zijn van incidenteel verkeer ten behoeve van onderhoud, controle en beheer van de zonneweide en de groene inpassing. Hierbij is uitgegaan van maximaal 2 motorvoertuigbewegingen (lichte busjes) per maand. Er zal gebruik worden gemaakt van de bestaande infrastructuur.

In de aanlegfase van de zonneweide zal wel (tijdelijk) een toename plaatsvinden van verkeer. Het gaat hier onder meer in de vorm van vrachtwagens en busjes die de materialen komen leveren. Gelet op de tijdelijkheid van de verkeersbewegingen en het relatief beperkte aantal zal het initiatief geen negatieve effecten in verkeerskundig opzicht opleveren.

Parkeren

De zonneweide betreft een bedrijfsmatige functie, maar van vaste werknemers of verblijvende personen ter plaatse is geen sprake. Incidenteel

zal er sprake zijn van een parkeerbehoefte bij onderhouds-, beheer-, controlewerkzaamheden e.d. In dat geval kan gebruik worden gemaakt van een toegang tot het terrein. De incidentele parkeerbehoefte kan daarmee in voldoende mate worden opgevangen op eigen terrein. Gelet op de beperkte aanwezigheid van personen voor onderhouds-, beheer-, controlewerkzaamheden is het aanleggen van permanente parkeerplaatsen niet noodzakelijk.

5.15.3 Conclusie

De aspecten verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor het initiatief.

5.16 Water

5.16.1 Toetsingskader

Middels de weging van waterbelangen dient inzicht te worden geboden in de effecten van het initiatief op stedelijk afvalwater, grondwater en hemelwater. De weging van het waterbelang zorgt ervoor dat per initiatief de klimaatbestendigheid van het watersysteem en een water robuuste inrichting van de omgeving vroegtijdig in de planvorming worden betrokken (artikel 5.37 lid 1 van het Bkl). Daarbij is het van belang dat er op een gestructureerde wijze afstemming tussen waterschap en de gemeente plaatsvindt, waarbij een constructieve en doorlopende afstemming van belang is.

Voor ieder ruimtelijk plan is een formele weging van het waterbelang noodzakelijk. De weging van het waterbelang is een instrument waarmee de waterhuishoudkundige belangen een doorlopende positie krijgen in het ruimtelijke beleid, niet alleen op basis van concrete ontwikkelingen. Door samenwerking met de verschillende bevoegdheden (Gemeente, Provincie, Waterschap, Rijk) wordt gestreefd naar een duurzaam watersysteem.

Rijksbeleid

Het Nationaal Water Programma 2022-2027 (NWP) is de opvolger van het Nationaal Waterplan uit 2015. Het NWP geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode tot en met 2027 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het NWP richt zich op schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook worden de maatregelen genoemd die hiertoe worden genomen, waaronder het overstromingsrisicobeheerplan en stroomgebiedbeheerplannen voor de rijkswateren.

Regionaal Water en bodem programma

Vanuit de Omgevingswet heeft de provincie naast een omgevingsvisie ook een omgevingsverordening vastgesteld voor haar grondgebied. In de omgevingsvisie staat wat de provincie wil bereiken en wat ze wil doen om dat te bereiken. Soms vraagt dat om een nadere uitwerking van beleid en maatregelen in een (omgevings)programma, soms zijn er regels nodig om de ambities te realiseren. De concretere invulling om dit te verwezenlijken is opgenomen in o.a. de omgevingsverordening. Verder is een Regionaal Water en Bodem programma (RWP 2022-2027) door de provincie Noord-Brabant vastgesteld. Doel van dit nieuwe RWP is een klimaat adaptief Brabant met veilig, schoon en voldoende water en een vitale bodem. Deze opgaven zijn ook van belang voor vrijwel alle andere provinciale opgaven: wonen en werken, infrastructuur en mobiliteit, landbouw en voedsel, natuur en biodiversiteit, erfgoed, een concurrerende en duurzame economie, en de energietransitie.

Beleid waterschap De Dommel

Waterbeheerprogramma 2022-2027 - Water als basis voor een toekomstbestendige leefomgeving

Het water- en bodemsysteem is onontbeerlijk voor een gezonde en leefbare ruimtelijke inrichting van Noord-Brabant. Meer dan ooit is het belangrijk om rekening te houden met het concept van de lagenbenadering om een toekomstbestendige leefomgeving te waarborgen. Door klimaat-

verandering en ruimtelijke druk, staat immers de veerkracht van het water- en bodemsysteem onder druk. De lagenbenadering beschrijft de ruimte in drie lagen. De eerste laag bestaat uit de fysieke ondergrond, het water- en bodemsysteem. De tweede laag bevat netwerken van infrastructuur met onder meer wegen, spoorlijnen en waterwegen. Tot slot de derde laag met de menselijke activiteiten zoals wonen, werken en recreëren en de fysieke neerslag daarvan.

Ruimtelijke planning en gebiedsontwikkeling is een proces waarin continu keuzes worden gemaakt. De lagenbenadering helpt in dit keuze- en afwegingsproces en dient als kwaliteitskader voor alle (ruimtelijke) plannen. Elke laag draagt bij aan de ontwikkeling. De lagenbenadering betekent wel dat een onderliggende laag voorwaarden stelt aan andere lagen. Zeker vanuit een perspectief van duurzame ontwikkeling zijn veerkracht en omkeerbaarheid van ingrepen belangrijke gegevenheden.

Met het Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP5) start Waterschap De Dommel met de ‘watertransitie’: op weg naar een toekomstbestendige waterhuishouding. Uiterlijk in 2050 is de waterhuishouding in het hele beheergebied toekomstbestendig. Dit betekent een waterhuishouding die in een goede waterkwaliteit voorziet. En een waterhuishouding die robuust, wendbaar en in balans is met de omgeving. Zowel in het bebouwde als het landelijke gebied en van de beekdalen tot en met de hoge zandruggen. Het grond- en oppervlaktewatersysteem kan de grotere weersextremen opvangen door maximaal gebruik te maken van de dempende sponswerking van de bodem/ondergrond en de natuurlijke hoogteverschillen voor het vasthouden van water.

Waterschap De Dommel hanteert drie principes die inhoudelijke sturing geven aan de watertransitie:

- Elke druppel vasthouden en infiltreren waar deze valt.
- Functies passen zich aan het bodem- en watersysteem aan.
- Wat schoon is moet schoon blijven.

Gemeentelijk rioleringsplan

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft een verbreed gemeentelijk rioleringsplan (2020-2024), waarin het beleid ten aanzien van grond-, vuil- en regenwater is vastgelegd overeenkomstig met het beleid van het waterschap. Hierbij heeft de gemeente als doelstelling om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht te zijn. Om dit te bereiken moet er hydrologisch neutraal ontwikkeld worden.

Gezien de geohydrologische omstandigheden binnen de gemeente hanteert de gemeente het uitgangspunt dat perceeleigenaren in nieuw- en herbouw situaties (uit- en inbreidingen) hun hemelwater altijd redelijkerwijs zelf kunnen verwerken. Dit betekent het kunnen bergen/verwerken van de neerslaggebeurtenissen uit de Keur (bergingseis van 60 mm). Als ondergrens hanteert de gemeente een toename van 250 m².

Bij ruimtelijke ontwikkelingen worden een aantal uitgangspunten gehanteerd ten aanzien van het duurzaam omgaan met water, die van belang zijn als vertrekpunt bij het overleg tussen initiatiefnemer en waterbeheerders. Inrichtingen van waterhuishoudingen voor plannen worden door het bevoegd gezag getoetst en gekeurd. Eventuele compensatie dient plaats te vinden volgens de voorkeursvolgorde: infiltreren, retentie binnen plangebied, retentie buiten plangebied of berging in bestaand watersysteem.

Strategie Klimaatadaptatie 2023-2030

De gemeente heeft daarnaast in haar strategie Klimaatadaptatie 2023-2030 vastgesteld die zich richt op het aanpassen van de gemeente aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals toenemende hitte, droogte en wateroverlast. Het doel is om een klimaatbestendige en leefbare omgeving te creëren voor de inwoners. Een van de kernpunten is het verbeteren van waterbeheer. Dit omvat maatregelen zoals het afkoppelen van regenwater van het riool en het aanleggen van wadi's en groene dalen, waardoor wateroverlast wordt verminderd. Bij toename van bebou-

wing en verharding wordt waterberging gecreëerd van 70mm per m² verharding in plaats van de huidige 60mm per m² uit het gemeentelijk rioleringsplan. Deze eis gaat gelden wel nog steeds vanaf de eerste vierkante meter aan toename in plaats van vanaf 250m²

Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan het vergroten van de groenvoorzieningen in de gemeente. Door meer bomen te planten en tuinen te vergroenen, wordt hittestress verminderd en de biodiversiteit verbeterd. Inwoners worden actief betrokken bij deze initiatieven door middel van voorlichtingscampagnes en participatieprojecten, waarbij ze worden aangemoedigd om zelf ook maatregelen te nemen, zoals het vergroenen van hun eigen tuinen.

Verder worden infrastructuurprojecten aangepast om beter bestand te zijn tegen extreme weersomstandigheden. Dit omvat onder andere het verbeteren van de riolering en het versterken van dijken en kades. Deze gecombineerde aanpak moet ervoor zorgen dat Sint-Michielsgestel een gezondere, duurzamere en aangename plek wordt om te wonen en te werken.

Aanvullend op deze strategie heeft de gemeente een uitvoeringsagenda, vastgesteld op 8 januari 2024, die concrete maatregelen en projecten bevat die de komende jaren worden uitgevoerd om de strategie te realiseren. Deze aanpak moet ervoor zorgen dat Sint-Michielsgestel een gezondere, duurzamere en aangename plek wordt om te wonen en te werken.

5.16.2 Onderzoek

Het planvoornemen betreft de realisatie van een zonneweide binnen de gemeente Sint-Michielsgestel. Momenteel is het plangebied in gebruik met agrarische doeleinden en is het plangebied geheel onverhard. Binnen en rondom het plangebied zijn enkele oppervlaktewateren aanwezig. Het plan heeft daarmee mogelijk relevante gevolgen voor de waterhuishouding. Voor het project is een waterparagraaf opgesteld. Deze is

opgenomen als bijlage 3 van onderhavige ruimtelijke motivering. Hierna worden de voornaamste uitgangspunten en randvoorwaarden besproken.

Bodemopbouw en grondwater

Bij de ontwikkeling van een zonneweide is geen verontreiniging van de lokale bodem of het (oppervlakte)water te verwachten waardoor dus geen aanvullende beschermingsmaatregelen noodzakelijk worden geacht.

Oppervlaktewater

Binnen het plangebied zijn diverse watergangen aanwezig die onder het beheer van het waterschap De Dommel vallen zoals weergegeven in figuur 13.

Figuur 14: Uitsnede leggerkaart met plangebied rood omlijnd (bron: waterschap De Dommel)

Door het waterschap wordt onderscheid gemaakt tussen A- en B-watergangen op basis van de functie en omvang van de watergang. A-watergangen hebben een beschermingszone van 5 meter gemeten vanaf de insteek. Hierbinnen mogen geen obstakels of bepaalde werkzaamheden

zonder omgevingsvergunning plaats vinden in verband met o.a. het onderhoud aan de watergang. Tevens dienen de beschermingszones van de watergangen opgenomen te worden in de plantekeningen. Het waterschap verleent geen watervergunning voor het aanplanten van struweel binnen de beschermingszone.

De aanplant van struweel binnen beschermingszone is alleen mogelijk als de betreffende beschermingszone kan komen te vervallen. Maar dat mag het onderhoud dan niet onevenredig hinderen (denk aan: achteruit terugrijden met onderhoudsmaterieel, extra duikers nodig voor oversteken van de watergang etc.). Aanpassingen van de beschermingszone naar een éézijdige beschermingszone kan bovendien alleen als de grondeigena(a)r(en) aan de andere kant van de watergang hiermee instemmen (privaatrechtelijke toestemming). Onderhoud zal dan immers altijd vanuit hun percelen plaatsvinden. Voor het dempen van (delen van) B-watergangen is een watervergunning verplicht. Het planvoornemen beoogd geen demping of afkoppeling van watergangen. Derhalve heeft het planvoornemen geen gevolgen voor de afwatering van andere percelen. Bijkomende compensatie van deze watergangen is dan ook niet verplicht. Afhankelijk van eventuele werkzaamheden binnen (de beschermingszone van) een watergang dient hiervoor een melding of vergunning aangevraagd te worden.

Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever geldt als vergraven van een watergang. Bij A- en B-watergangen is hiervoor een watervergunning nodig. Het planvoornemen ziet niet op een vergraving van een watergang.

Voor alle aanpassingen aan watergangen geldt overigens vanuit het bestemmingsplan ook een omgevingsvergunningplicht voor het uitvoeren van werken, geen gebouwen zijde, en werkzaamheden. Hiervoor is de gemeente het bevoegd gezag.

Waterstaatswerk

Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk in het beperkingengebied waterkeringen in beheer bij het Rijk. Volgens het Besluit activiteit leefomgeving is het plaatsen of in stand houden van “andere objecten” binnen beperkingengebied vergunning plichtig en dient er een omgevingsvergunning aangevraagd te worden. Tevens dient dit beperkingengebied opgenomen te worden in de plantekeningen.

Een klein gedeelte van de beoogde zonnepanelen ligt binnen deze aanduiding. Hiervoor is er een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die aangeeft dat het is toestaan dat bouwwerken worden gebouwd, mits het bouwwerk in overeenstemming is met de ter plaatse aangewezen bestemming en door de bouw of situering van het bouwwerk het vaarbelang niet onevenredig wordt aangetast. In onderhavige motivering wordt aangetoond dat de aanleg van het zonnepark is passend is op de locatie en dat deze het vaarbelang niet onevenredig wordt aangetast waardoor er kan worden afgeweken van de regels.

Hier zijn volgens de bestemmingsplanregels geen bouwwerken toegestaan, behalve ten behoeve van de scheepvaart. Er is wel een afwijkingsmogelijkheid. Dat staat in de ruimtelijke motivering wel benoemd, maar is niet verder onderbouwd. Graag de afwijkingsmogelijkheid opnemen en verder onderbouwen dat er hierdoor geen onevenredige aantasting van de scheepvaart is.

Afvalwater

Binnen het plangebied zijn geen panden aanwezig. Bij een zonnepark verblijven er geen personen op het perceel en zal ook geen afvalwater geproduceerd worden waardoor dit aspect geen belemmering vormt.

Hemelwater

In de huidige situatie is het plangebied geheel onverhard. Hemelwater kan derhalve lokaal in de bodem infiltreren of oppervlakkig afstromen naar de aanwezige oppervlaktewateren. Ten behoeve van het agrarisch

gebruik zijn enkele watergangen aanwezig welke voor de afvoer van overtollig water in nattere periodes in noordwestelijke richting instaan.

Volgens de Bodematlas van Provincie Noord-Brabant ligt het plangebied binnen een gebied waar sterke kwel optreedt. De mogelijkheid tot infiltratie en de infiltratiesnelheid is onder andere afhankelijk van de lokale bodemopbouw en optredende grondwaterstanden. Indien noodzakelijk voor de (natuur)ontwikkeling kan (indicatief) een beter beeld van de lokale bodemopbouw verkregen worden door het plaatsen van profielboringen en enkele infiltratiemetingen.

Door het planvoornemen zal de verharding binnen het plangebied beperkt toenemen. In de toekomstige situatie is er sprake van ca. 84 m² verhard oppervlak voor installaties. Er wordt een onderhoudspad aangelegd van ca. 208 m², deze wordt voorzien van halfverharding. Om te voldoen aan de bergingseis is binnen het plangebied op 2 plaatsen een poel voorzien (ca. 250 m²). De totale verharding bedraagt in de toekomst ca. 292 m². Conform het beleid van het waterschap is compensatie vereist vanaf een verhardingstoename van meer dan 500 m² en tot 10.000 m² kan gebruik gemaakt worden van de rekenregel (zie Algemene regels verhard oppervlak Brabantse waterschappen).

Om te voldoen aan de strategie Klimaatadaptatie 2023-2030 van de gemeente dient voor elke toename aan verharding ca. 70 mm hemelwaterberging ingepast te worden. Door binnen het plangebied ca. (292 m² x 0,07m =) 20,5 m³ hemelwaterberging in te passen wordt een bijdrage geleverd aan de gemeentelijke doelen. Door binnen het plangebied 2 poelen te realiseren wordt ruim voldaan aan de benodigde bergingseis. Middels een kleine verlaging langs het onderhoudspad en de toekomstige installaties kan eenvoudig voorzien worden in de benodigde hemelwaterberging.

Door de aanleg van een zonnepark (panelen op stellingen met open grondoppervlak) is er door het planvoornemen slechts sprake van een

beperkte toename aan gesloten verhard oppervlak. Hemelwater kan namelijk rechtstreeks tussen de panelen infiltreren in de bodem welke ingezaaid wordt met gras. Rondom een panelenveld wordt een bloem- en kruidenrijk grasland aangelegd.

Overige aandachtspunten

De Dungense polder is in beeld als mogelijk waterbergingsgebied in het kader van de Aanpak hoogwater 's-Hertogenbosch en omgeving ("Ho-WaBo"). Rondom 's-Hertogenbosch zoeken de waterschappen Aa en Maas en De Dommel samen met de gemeenten naar extra ruimte om water te bergen bij hoogwater in Maas, Dommel en Aa, zodat het stedelijk gebied ook in de toekomst voldoende beschermd is tegen hoogwaterisico's.

Of en op welke wijze waterberging in de Dungense polder haalbaar en effectief is, wordt nog verder verkend. Het is ook nog niet bekend of de hele polder of een deel van de polder als waterberging kan en zal worden ingericht. Maar het is wel goed om al rekening te houden met de informatie die uit de eerste verkennende fase beschikbaar is.

De initiatiefnemer is op de hoogte van het feit dat dit gebied als mogelijk reserveringsgebied voor waterberging is opgenomen binnen de Ho-WaBo. Het is echter van belang hierbij te benoemen dat de betreffende plannen zich nog in een verkennende fase bevinden en nog niet zijn vastgesteld. De verwachting is dat het proces richting besluitvorming nog geruime tijd zal duren. Daarnaast wordt de kans dat het plangebied daadwerkelijk onder water zal komen te staan in de toekomst op basis van de huidige inzichten zeer klein (circa eens in de honderd jaar). De onzekerheid en het voorlopige karakter van de plannen maken dat op dit moment nog geen concrete gevolgen of aanpassingen in het ontwerp noodzakelijk zijn.

5.16.3 Conclusie

De ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op de waterhuishouding.

6 Financiële en maatschappelijke verantwoording

6.1 Financieel-economische haalbaarheid

De ontwikkeling is voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Tussen gemeente en initiatiefnemer zal een anterieure overeenkomst worden gesloten waarmee de financiële uitvoerbaarheid van het plan wordt gewaarborgd. Verder zal mogelijk de ontwikkeling van het zonnepark (deels) gefinancierd worden vanuit de SDE++ subsidie. Als voorwaarde om in aanmerking te komen voor de SDE++ subsidie is het verkrijgen van de omgevingsvergunning gesteld als een vereiste. Met de landeigenaar is een overeenkomst overeengekomen waarbij mogelijk middels gedeeltelijk vaste pacht als gedeeltelijk een percentueel van de revenuen vergoeding zal worden gegeven voor het gebruik van de gronden.

6.2 Maatschappelijke verantwoording

6.2.1 Omgevingsdialoog

Voor de ontwikkeling is een communicatieplan opgesteld, welke is opgenomen in de bijlage. Hierin is beoogd dat de lokale omgeving op verschillende momenten en via verschillende manieren op de hoogte worden gebracht en uitgenodigd worden om te participeren. Daarvoor worden de volgende middelen ingezet:

- Keukentafelgesprekken
 - Gesprekken op locatie, met kleine groep.
 - Coproduceren samen met omwonenden.
- Ontwerpsessies
 - Meedenken over landschappelijke inpassing, medegebruik, technisch ontwerp en koppelkansen.
 - Coproduceren samen met omwonende en belanghebbenden.

- Informatieavond
 - Informeren van omwonenden, belanghebbenden en geïnteresseerden betreft de gang van zaken aangaande de procedure bij de realisatie van een zonneweide.

Het proces zoals hierboven omschreven betreft geen uitputtende uiteenzetting. Vanwege het dynamische proces van participatie zullen meerdere stakeholders (zoals natuurorganisaties, dorpsraden) worden benaderd. Hierdoor kan het zijn dat onderhavige informatie vanwege tijdsverloop is achterhaald. In deze paragraaf is getracht duidelijk te maken dat initiatiefnemers participatie van belang vinden voor de ontwikkeling.

Ter voorbereiding van de vergunningaanvraag hebben in de periode van januari tot en met juli 2024 meerdere momenten plaatsgevonden waarbij belanghebbenden actief hebben geparticipeerd.

Een veel terugkomend onderwerp hierbij was het onderdeel recreatie. In een van de eerste ontwerpen was er een wandelpad opgenomen. Dit wandelpad sloot aan op de Meerse Plas waardoor men de mogelijkheid had om op deze manier van het gebied gebruik te kunnen maken. Mede door de nabijheid van de dassenburcht is er door omwonenden de wens uitgesproken om dit uit het ontwerp te laten. Bovendien heeft een omwonende het vermoeden dat het gebied ook gebruikt wordt door bevers. Het niet verstoren van diersoorten speelt van zeer groot belang bij de belanghebbenden. In samenspraak met omwonenden wordt er wel gekeken naar andere koppelkansen op recreatief gebied. Er zullen middelen beschikbaar worden gesteld door initiatiefnemer om te kijken naar alternatieve mogelijkheden en invullingen. Zo werd tijdens een van de ontwerpsessies het voorbeeld gegeven van laadpunten voor elektrische fietsen in de omgeving. Omwonenden en recreanten kunnen op deze manier van de omgeving, zowel te voet als op de fiets, genieten. Zeker ook gezien de nabijheid van de cultuurhistorische route over de Poeldonksedijk (fietsroute 1629).

6.2.2 Procedure omgevingsvergunning

De aanvraag om de omgevingsvergunning heeft onder andere betrekking op het toestaan van een gebruik in afwijking van het geldend bestemmingsplan. Op de onderhavige aanvraag is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. In deze paragraaf wordt de procedure rondom de omgevingsvergunning toegelicht.

Tervisielegging

De ontwerp omgevingsvergunning wordt gedurende een periode van zes weken ter visie gelegd. De aanvraag, de bijlagen en de bijbehorende ruimtelijke motivering zijn onderdeel van de (ontwerp) omgevingsvergunning. Gedurende de termijn van de ter visie legging kan eenieder een zienswijze indienen. Op basis van de zienswijzen neemt het college van burgemeester en wethouders een definitief besluit over het afgeven van de omgevingsvergunning (al dan niet met wijzigingen aan de vergunning).

Beroep / hoger beroep

Na verlening van de omgevingsvergunning wordt deze voor de tweede maal voor een periode van zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kunnen belanghebbenden beroep instellen tegen de omgevingsvergunning bij de rechtbank en later in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien binnen de beroepstermijn geen beroep wordt ingesteld, is de omgevingsvergunning na het verstrijken van de beroepstermijn onherroepelijk. Belanghebbenden kunnen eventueel ook een voorlopige voorziening vragen tegen de omgevingsvergunning.

7 Belangenafweging en conclusie

In de voorliggende ruimtelijke motivering is het voornemen tot realisatie van een zonneweide op de locatie Poeldonk aan de Meerse plas gelegen in het noordwesten van Den Dungen. Naast de realisatie van de zonneweide met bijbehorende installaties, voorziet het plan ook in de realisatie van waterberging, groen en landschapsmaatregelen. Uit de voorliggende ruimtelijke motivering blijkt dat het initiatief in lijn is met de relevante beleidskaders op diverse bestuursniveaus en dat de ontwikkeling met de toevoeging van landschaps-, groen- en water(bergings)elementen een meerwaarde voor de omgeving oplevert. Het initiatief draagt bij aan het bereiken van de doelstellingen op het gebied van de realisatie van voldoende duurzame energievoorzieningen.

Uit de diverse onderzoeken en verantwoordingen in de ruimtelijke motivering blijkt dat er geen onevenredig negatieve effecten voor de omgeving optreden en de belangen van derden niet onevenredig worden geschaad. Daarmee past de realisatie van het initiatief binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Separate bijlagen

Bijlage 1: Landschappelijke inpassing

Bijlage 2: Vooronderzoek bodem

Bijlage 3: Aanvullend bodemonderzoek

Bijlage 4: Weging van waterbelang

Bijlage 5: Reflectierapport zonneweide Poeldonk

Bijlage 6: Archeologisch onderzoek

Bijlage 7: Quicksan flora en fauna

Bijlage 8: Aanvullende inspectie das en bever

Bijlage 9: Aanvullend onderzoek das

Bijlage 10: Memo met inrichtingsmaatregelen das

Bijlage 11: Stikstofnotitie

Bijlage 12: Cultuurhistorische toets

Bijlage 13: Participatie

Bijlage 14: Technische tekeningen

Bijlage 15: Aanvullende adviesmemo das

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Nachtwachtlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

's-Hertogenbosch

Willemssplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl